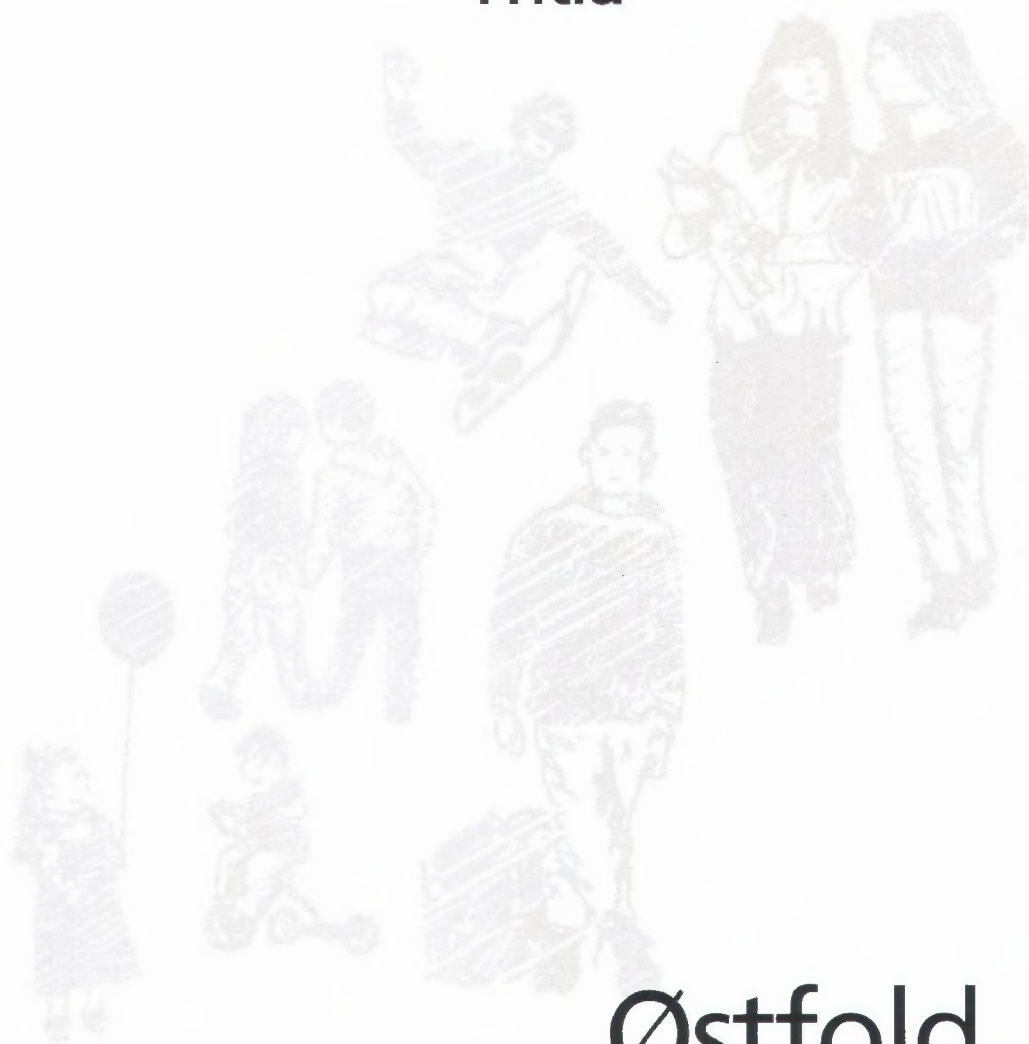

Barn og unge

Aktuell statistikk

**Del 1: Befolkningen
Familie
Helse
Kriminalitet
Fritid**

statistisk sentralbyrå ber
å bli oppgitt som
de når oppgaver fra
tte heftet blir gjengitt.

Østfold

Barn og unge. Aktuell statistikk

I *Barn og unge. Aktuell statistikk* publiseres statistikk på ulike emneområder, der alle tall dekker barn og unge under 18 år.

Barn og unge. Aktuell statistikk kommer i to deler, med forskjellig emnemessig innhold. Del 1 (dette heftet) dekker barn i befolkningen, familieforhold, helse, kriminalitet og fritid. Del 2 (utkommer senere) tar for seg barn i utdanning, arbeid, økonomiske forhold og barnevern.

Husk å oppgi kilde: *Barn og unge. Aktuell statistikk*/Statistisk sentralbyrå.

Ansvarlig seksjon: Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk.

Redaktør: Elisabetta Vassenden.

Redaksjonsmedarbeider: Ingvild Hauge, tlf. 62 88 52 24, faks 62 88 52 89, e-post: inh@ssb.no.

Redigering: Randi Hansen Øiseth.

Priser: Pr. hefte kr 50,- inkl. mva. Pakkepris (19 fylkeshefter og hefte med landstall) kr 600,- inkl. mva.

Forespørsel om salg rettes til: Statistisk sentralbyrå, Salg- og abonnementservice, Postboks 1260, 2201 Kongsvinger, tlf. 62 88 55 00, faks 62 88 55 95, e-post: salg- og abonnement@ssb.no.

ISBN 82-537-4498-6

Elektronisk formidling

Foruten papirutgaven finnes tabellene i elektronisk versjon under SSBs Webtjeneste på Internett. Adressen er <http://www.ssb.no>. Tabellene kan lastes ned i Excel.

En diskett-versjon kan også gjøres tilgjengelig ved forespørsel.

Andre tabeller

Spesialtabeller kan bestilles fra Statistisk sentralbyrå.

Standardtegn

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	l
Rettet siden forrige utgave	r

Innhold

1. Barn og unge i befolkningen	3
2. Barn og unges familier	13
3. Barn og unges helse	26
4. Barn og unges lovbrudd	36
5. Barn og unges fritid	40

Innledning

Barn og unge. Aktuell statistikk samler Statistisk sentralbyrås data om barn og unge og presenterer regionale tall med korte artikler, tabeller og figurer.

Barn og unge. Aktuell statistikk utgis som 1 landspublikasjon og 19 fylkespublikasjoner. Landspublikasjonen gir tall for landet som helhet og for de enkelte fylkene der det har vært mulig. Tallene i fylkespublikasjonene er på kommunenivå, eller på fylkes- og landsnivå hvis statistikken ikke kan gis på mindre geografiske enheter.

Publikasjonene kommer i to deler. Del 1, som dette heftet inngår i, dekker barn i befolkningen, familieforhold, barns helse, deres kontakt med rettsvesenet og barns fritid. Del 2 vil bli utgitt ved årsskiftet 1998-1999, med disse emnene: Barn i barnehager, barn og unge i skolen, unge i arbeidsstyrken, barn og økonomi og barn i barnevernet.

Barn er i denne publikasjonen definert som personer under 18 år, dvs. under myndighetsalder. Dette er i tråd med norsk lov og FNs konvensjon om barnets rettigheter. I enkelte tilfeller vil tabellene dekke lengre eller kortere aldersspenn, avhengig av hva som er hensiktsmessig og/eller finnes om temaene.

De nyeste tilgjengelige tallene er tatt med, dvs. hovedsakelig fra perioden 1995-1997.

Publikasjonene er tilgjengelige på SSBs webside på Internett. Webadressen er <http://www.ssb.no>.

En undersøkelse gjennomført av Norsk senter for barneforskning i 1994 (Arbeidsrapport nr. 15) avslørte at statistikk i liten utstrekning ble tatt i bruk i ulike beslutningsprosesser. Håpet er at denne publikasjonen, som samler mye informasjon, kan gjøre statistikk om barn og unge lettere tilgjengelig og være til hjelp for alle som interesserer seg for og arbeider med barn, det være seg planleggere i kommuner og fylker, politikere, personer som har sitt daglige virke blant barn og allmennheten generelt.

Barne- og familiedepartementet har finansiert utarbeidelsen av publikasjonene. Representanter fra Barneombudet og Norges forskningsråd har gitt faglige innspill til prosjektet.

1. Barn og unge i befolkningen

Det bor 52 300 barn og unge i Østfold. Prognoser for de neste 20 årene viser nedgang i barne-tallene i noen aldersgrupper, mens det forventes vekst fulgt av reduksjon i andre alders-grupper.

1.1. Personer 0-17 år, etter kommune og bostedsstrøk. 1. januar 1997

		Alder				
		I alt	0-5 år	6-12 år	13-15 år	16-17 år
01 Østfold	I alt	52 278	17 821	20 274	8 295	5 888
	Tettbygd strøk	41 128	14 186	15 922	6 416	4 604
	Spredtbygd strøk	10 967	3 558	4 277	1 862	1 270
	Uspesifisert strøk	183	77	75	17	14
0101 Halden	I alt	5 555	1 928	2 210	804	613
	Tettbygd strøk	4 469	1 554	1 769	639	507
	Spredtbygd strøk	1 065	369	430	161	105
	Uspesifisert strøk	21	5	11	4	1
0104 Moss	I alt	5 173	1 881	1 948	752	592
	Tettbygd strøk	5 093	1 849	1 915	744	585
	Spredtbygd strøk	76	31	30	8	7
	Uspesifisert strøk	4	1	3	-	-
0105 Sarpsborg	I alt	9 883	3 378	3 771	1 598	1 136
	Tettbygd strøk	8 670	2 986	3 314	1 376	994
	Spredtbygd strøk	1 209	390	456	222	141
	Uspesifisert strøk	4	2	1	-	1
0106 Fredrikstad	I alt	13 776	4 904	5 309	2 129	1 434
	Tettbygd strøk	12 072	4 327	4 661	1 847	1 237
	Spredtbygd strøk	1 615	537	611	275	192
	Uspesifisert strøk	89	40	37	7	5
0111 Hvaler	I alt	805	230	327	139	109
	Tettbygd strøk	117	27	49	26	15
	Spredtbygd strøk	687	203	277	113	94
	Uspesifisert strøk	1	-	1	-	-
0118 Aremark	I alt	351	112	127	75	37
	Tettbygd strøk	-	-	-	-	-
	Spredtbygd strøk	350	111	127	75	37
	Uspesifisert strøk	1	1	-	-	-
0119 Marker	I alt	667	215	259	115	78
	Tettbygd strøk	293	107	107	42	37
	Spredtbygd strøk	367	105	150	72	40
	Uspesifisert strøk	7	3	2	1	1
0121 Rømskog	I alt	130	42	47	28	13
	Tettbygd strøk	-	-	-	-	-
	Spredtbygd strøk	129	41	47	28	13
	Uspesifisert strøk	1	1	-	-	-
0122 Trøgstad	I alt	1 046	338	412	165	131
	Tettbygd strøk	511	145	215	84	67
	Spredtbygd strøk	530	191	196	80	63
	Uspesifisert strøk	5	2	1	1	1
0123 Spydeberg	I alt	1 088	305	420	214	149
	Tettbygd strøk	674	175	264	136	99
	Spredtbygd strøk	412	128	156	78	50
	Uspesifisert strøk	2	2	-	-	-

1.1. Personer 0-17 år, etter kommune og bostedsstrøk. 1. januar 1997
(forts.)

		Alder				
		I alt	0-5 år	6-12 år	13-15 år	16-17 år
0124 Askim	I alt.....	3 036	982	1 155	533	366
	Tettbygd strøk	2 657	863	996	474	324
	Spredtbygd strøk	377	119	157	59	42
	Uspesifisert strøk	2	-	2	-	-
0125 Eidsberg	I alt.....	2 071	700	825	312	234
	Tettbygd strøk	1 059	353	433	149	124
	Spredtbygd strøk	1 000	343	388	161	108
	Uspesifisert strøk	12	4	4	2	2
0127 Skiptvet	I alt.....	734	245	289	121	79
	Tettbygd strøk	343	108	130	62	43
	Spredtbygd strøk	378	128	157	58	35
	Uspesifisert strøk	13	9	2	1	1
0128 Rakkestad	I alt.....	1 600	485	594	308	213
	Tettbygd strøk	786	246	278	155	107
	Spredtbygd strøk	811	238	314	153	106
	Uspesifisert strøk	1	2	-	-	-
0135 Råde	I alt.....	1 427	425	583	251	168
	Tettbygd strøk	1 032	307	429	184	112
	Spredtbygd strøk	393	116	154	67	56
	Uspesifisert strøk	2	2	-	-	-
0136 Rygge	I alt.....	2 946	1 028	1 197	413	308
	Tettbygd strøk	2 287	813	927	316	231
	Spredtbygd strøk	653	214	267	96	76
	Uspesifisert strøk	6	1	3	1	1
0137 Våler	I alt.....	997	302	414	166	115
	Tettbygd strøk	464	136	202	74	52
	Spredtbygd strøk	531	165	211	92	63
	Uspesifisert strøk	2	1	1	-	-
0138 Hobøl	I alt.....	993	321	387	172	113
	Tettbygd strøk	601	190	233	108	70
	Spredtbygd strøk	384	129	149	64	42
	Uspesifisert strøk	8	2	5	-	1
Uoppgitt	I alt.....	-	-	-	-	-
	Tettbygd strøk	-	-	-	-	-
	Spredtbygd strøk	-	-	-	-	-
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB

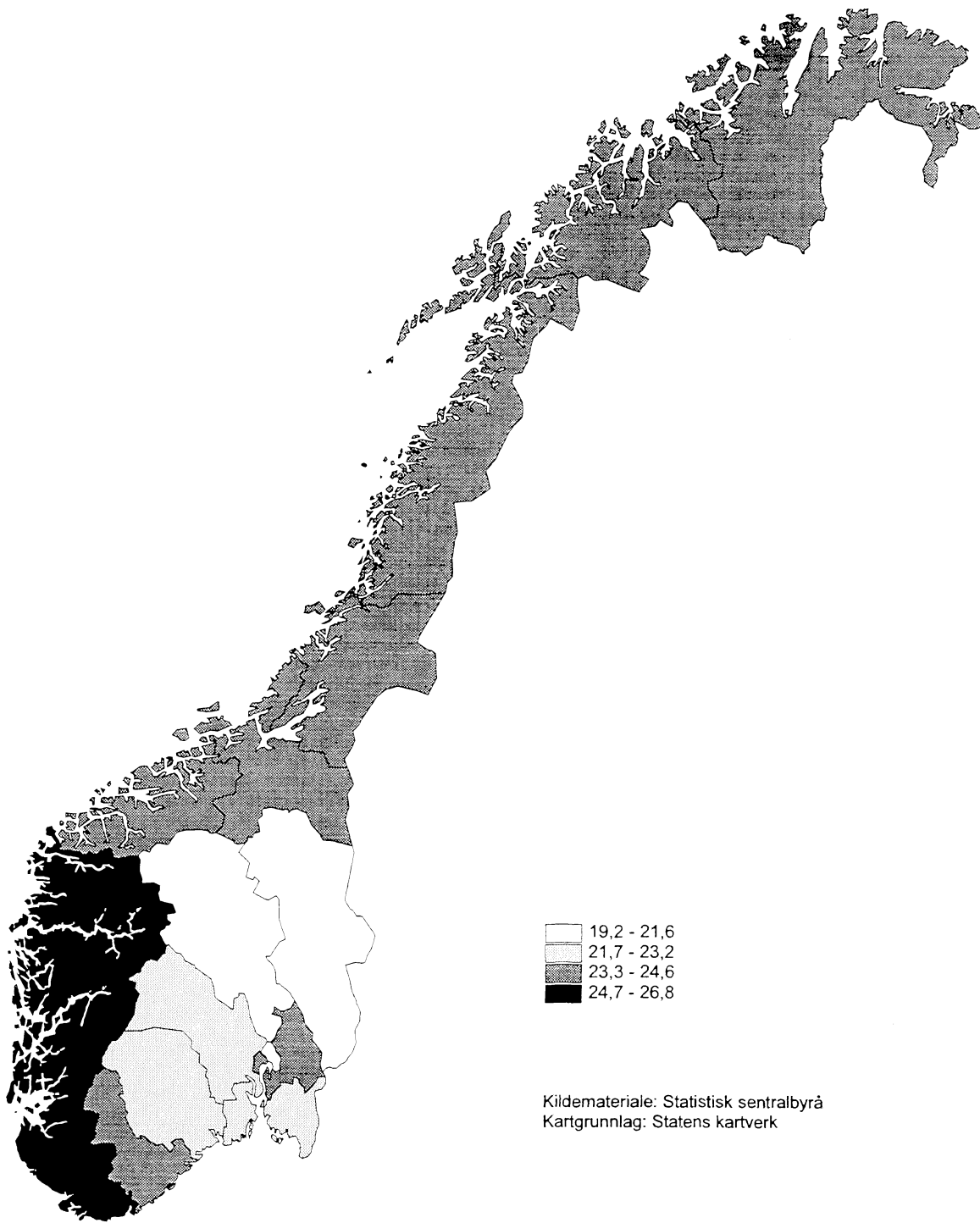
Begrepene tettbygd/spredtbygd strøk er gitt av SSBs definisjon av tettsted. Et tettsted er i hovedregelen en hussamling hvor det bor minimum 200 personer og er mindre enn 50 meter mellom husene.

Østfold hadde 52 300 bosatte i alderen 0-17 år pr. 1. januar 1997. I alle aldersgruppene var det flere barn og unge i tettbygde enn i spredtbygde strøk. Totalt bodde 79 prosent av alle barn og unge i fylket i tettsteder.

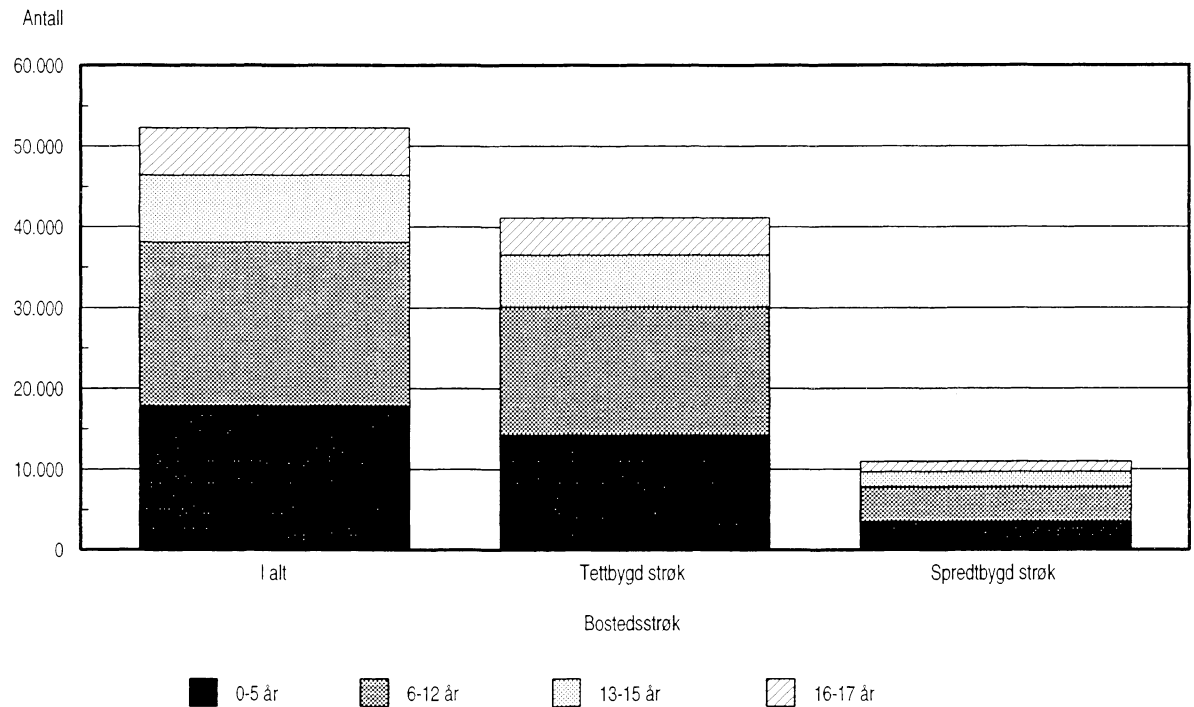
Tabell 1.1 viser fordelingen mellom tett, spredt og uoppgitt bostedsstrøk for hver av Østfolds kommuner. Bosettingsmønsteret varierer betydelig mellom de enkelte kommunene, noe som medfører lokale variasjoner i hva slags type omgivelser barna og de unge lever i og har å forholde seg til.

En befolkningsframskriving er en beregning av den framtidige sammensetningen av og utviklingen i befolkningen. Her er tre årstall plukket ut for å vise den antatte utviklingen for barn og unges vedkommende. Tallene, og dermed antakelsene om utviklingen, blir mer usikre jo lenger fram i tid man går. Framskrivningen forutsetter at tidligere trender videreføres. Trendbrudd vil altså skape avvik mellom framskriving og faktisk utvikling.

Figur 1.1. Personer 0-17 år i prosent av folkemengden. 1. januar 1997

Figur 1.2. Personer 0-17 år, etter alder og bostedsstrøk. Østfold. 1. januar 1997

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

1.2. Framskriving av folkemengden, etter alder og kommune. 2000, 2010 og 2020

Kommune og år			Menn					Kvinner				
			Alle aldre	Av dette				Alle aldre	Av dette			
				0-5	6-12	13-15	16-17		0-5	6-12	13-15	16-17
01 Østfold	2000	118 867	8 907	10 981	4 199	2 826	123 007	8 493	10 363	4 049	2 687	
	2010	121 149	7 845	10 507	4 766	3 285	124 673	7 492	10 132	4 546	3 113	
	2020	123 481	7 817	9 407	4 315	3 016	126 704	7 452	9 077	4 129	2 898	
0101 Halden	2000	12 918	977	1 213	433	282	13 286	934	1 140	437	253	
	2010	13 233	846	1 171	533	365	13 387	814	1 155	503	344	
	2020	13 568	861	1 041	481	339	13 575	820	1 020	458	321	
0104 Moss	2000	12 581	988	1 145	382	244	13 277	940	1 063	373	271	
	2010	13 141	909	1 191	520	365	13 840	868	1 152	500	342	
	2020	13 605	906	1 082	496	351	14 367	861	1 059	488	343	
0105 Sarpsborg	2000	22 769	1 667	1 993	810	573	23 512	1 573	1 908	780	503	
	2010	22 674	1 410	1 858	867	602	23 279	1 347	1 821	826	561	
	2020	22 739	1 389	1 633	753	529	23 187	1 320	1 600	733	513	
0106 Fredrikstad	2000	32 363	2 513	2 970	1 060	724	34 296	2 354	2 795	1 060	713	
	2010	33 640	2 220	3 004	1 351	913	35 291	2 091	2 832	1 262	848	
	2020	34 834	2 237	2 690	1 229	856	36 374	2 111	2 548	1 156	813	
0111 Hvaler	2000	1 822	122	171	89	47	1 738	121	147	51	45	
	2010	1 949	130	157	69	49	1 857	123	154	68	40	
	2020	2 002	126	155	69	45	1 931	116	143	66	44	
0118 Aremark	2000	698	51	64	22	31	740	50	69	29	21	
	2010	681	48	56	27	16	710	43	49	29	18	
	2020	685	48	56	24	16	699	42	53	21	14	

1.2. Framskriving av folkemengden, etter alder og kommune. 2000, 2010 og 2020

(forts)

Kommune og år			Menn					Kvinner				
			Alle aldere	Av dette				Alle aldere	Av dette			
				0-5	6-12	13-15	16-17		0-5	6-12	13-15	16-17
0119	Marker	2000	1 600	93	134	49	40	1 595	92	147	57	36
		2010	1 498	80	105	46	34	1 481	78	101	47	46
		2020	1 424	78	91	41	28	1 389	78	90	39	28
0121	Rømskog	2000	318	21	23	13	8	320	24	12	10	5
		2010	298	18	21	12	5	295	17	21	15	3
		2020	278	12	18	9	6	266	12	16	9	6
0122	Trøgstad	2000	2 360	167	211	94	49	2 394	159	200	84	52
		2010	2 332	150	194	84	56	2 380	146	187	78	59
		2020	2 303	136	168	77	54	2 351	133	166	75	55
0123	Spydeberg	2000	2 146	147	189	94	78	2 123	142	207	80	60
		2010	2 071	125	160	79	52	2 102	124	160	76	54
		2020	2 026	122	143	64	44	2 073	122	147	65	45
0124	Askim	2000	6 484	480	635	250	175	6 719	490	597	216	172
		2010	6 693	456	622	263	192	6 879	444	602	268	189
		2020	6 908	452	569	268	185	7 071	436	543	257	180
0125	Eidsberg	2000	4 515	337	415	189	95	4 648	323	415	169	107
		2010	4 552	289	413	193	131	4 590	277	395	177	124
		2020	4 616	286	364	172	123	4 602	280	349	154	111
0127	Skiptvet	2000	1 584	114	160	63	37	1 532	112	142	62	36
		2010	1 530	83	114	63	50	1 483	84	114	61	37
		2020	1 494	84	95	42	30	1 450	83	93	43	30
0128	Rakkestad	2000	3 444	220	274	138	95	3 476	209	306	129	104
		2010	3 381	212	281	123	77	3 409	204	269	109	89
		2020	3 400	207	280	122	85	3 405	197	257	114	77
0135	Råde	2000	2 978	207	306	113	82	3 045	196	275	123	79
		2010	2 982	192	244	106	76	3 084	185	240	103	88
		2020	2 956	190	219	98	68	3 102	182	213	100	71
0136	Rygge	2000	6 268	515	640	234	144	6 481	481	597	233	132
		2010	6 504	435	588	279	190	6 773	412	568	263	168
		2020	6 733	447	531	244	169	7 015	429	514	228	162
0137	Våler	2000	1 982	141	220	87	66	1 852	140	166	92	41
		2010	1 950	115	154	72	54	1 850	108	148	75	53
		2020	1 915	115	130	59	41	1 860	108	122	55	39
0138	Hobøl	2000	2 037	147	218	79	56	1 973	153	177	64	57
		2010	2 040	127	174	79	58	1 983	127	164	86	50
		2020	1 995	121	142	67	47	1 987	122	144	68	46

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Alternativ M1 er brukt i denne befolkningsframskrivingen. Alternativ M1 kombinerer mellomalternativene for *fruktbarhet* (1,86 barn pr. kvinne, konstant over hele framskrivingsperioden), for *dødelighet* (en økning i forventet levealder i perioden 1995-2020 fra 75 til 78,5 år for menn og fra 80 til 83,5 år for kvinner) og for *innvandring* (årlig netto innvandring på 7 000 personer på landsbasis fram til 2020). Innenlands flytting er som registrert i perioden 1991-1995.

For Østfold viser framskrivingstallene for 2000, 2010 og 2020 at tendensene er like for begge kjønn. I aldersgruppen 0-5 år forventes en nedgang i barnetallene.

6-12-åringene blir også en mindre tallrik gruppe. Aldersgruppen 13-15 år viser en økning før det blir en reduksjon. Det samme gjelder for 16-17-åringene.

1.3. Levendefødte, etter kjønn, mors alder og kommune, 1996

		Levendefødte		Mors alder	
		Gutter	Jenter	15-29 år	30 år og over
01	Østfold	1 468	1 416	1 802	1 082
0101	Halden	175	160	211	124
0104	Moss	172	158	216	114
0105	Sarpsborg ...	267	264	345	186
0106	Fredrikstad .	405	386	477	314
0111	Hvaler	17	20	18	19
0118	Aremark	6	9	10	5
0119	Marker	14	19	24	9
0121	Rømskog	3	2	4	1
0122	Trøgstad	27	25	30	22
0123	Spydeberg ...	24	24	31	17
0124	Askim	76	77	96	57
0125	Eidsberg	65	57	76	46
0127	Skiptvet	13	19	21	11
0128	Rakkestad ..	47	44	52	39
0135	Råde	21	35	35	21
0136	Rygge	88	80	97	71
0137	Våler	23	21	30	14
0138	Hobøl	25	16	29	12

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Samlet fruktbarhetstall (SFT) er et mål for fruktbarhetsnivå. SFT for 1996 er et uttrykk for hvor mange barn hver kvinne i gjennomsnitt vil få i løpet av den fødedyktige perioden (15-49 år) ut fra fødselsratene som er registrert for hver enkelt aldersgruppe i løpet av 1996. For å kunne opprettholde folketallet på lang sikt - uten innflyttingsoverskudd fra utlandet - kreves det at hver kvinne i gjennomsnitt føder ei jente, altså at kvinnene reproducerer seg. Det fødes om lag 6 prosent flere gutter enn jenter på landsbasis, slik at det for hver jente i gjennomsnitt blir født 1,06 gutter. Ettersom noen kvinner dør før de når 50-årsalderen, trengs det i Norge et fruktbarhetstall på 2,08 for å sikre reproduksjonen.

2 880 nyfødte i 1996

Det ble født 2 884 levendefødte barn i Østfold i 1996. På landsbasis var mors gjennomsnittsalder ved første fødsel 26,7 år, ved alle fødsler 29,0 år.

Det fødes om lag 6 prosent flere gutter enn jenter på landsbasis, slik at det for hver jente i gjennomsnitt blir født 1,06 gutter. Kommunen og fylket kan oppleve svingninger i forhold til dette.

Fødslene i 1996 gir et samlet fruktbarhetstall på landsbasis på 1,89, mot 1,88 i perioden 1991-1995. I 1990 var fruktbarhetsnivået noe høyere (1,93 barn pr. kvinne), med like mange levendefødte som i 1996, fordi det dengang var færre kvinner i reproduktiv alder.

Det er tendenser til økt fruktbarhet i Trøndelag, på Vestlandet og i Agder. Nivået på Østlandet er derimot uendret, og det er en svak nedgang i Nord-Norge. Alle fylkene på Østlandet hadde et samlet fruktbarhetstall på 1,8 eller lavere, mens det i alle andre fylker var over 1,9.

1.4. Samlet fruktbarhetstall, etter fylke, 1991-1995 og 1996

	Samlet fruktbarhetstall ¹	
	1991-1995	1996
Hele landet	1,88	1,89
Østfold	1,72	1,75
Akershus	1,82	1,81
Oslo	1,71	1,71
Hedmark	1,75	1,75
Oppland	1,72	1,66
Buskerud	1,74	1,75
Vestfold	1,78	1,78
Telemark	1,77	1,80
Aust-Agder	1,89	1,93
Vest-Agder	2,02	2,07
Rogaland	2,13	2,11
Hordaland	2,02	2,03
Sogn og Fjordane	2,11	2,21
Møre og Romsdal	1,97	2,03
Sør-Trøndelag	1,90	1,93
Nord-Trøndelag	2,00	2,11
Nordland	1,97	1,98
Troms	2,00	1,93
Finnmark	2,06	2,05

¹ Summen av ettårige aldersavhengige fruktbarhetsrater 15-49 år. Antall barn hver kvinne kommer til å føde under forutsetning av at fruktbarhetsmørstret i perioden varer ved og at dødsfall ikke forekommer.

Kilde: Aktuelle befolkningstall 3/97.

1.5. Født¹ i alt og enkelt- og flerfødsler, etter kommune, 1996

		Født i alt	Antall enkel- fødsler	Antall fler- fødsler	Antall tvilling- fødsler	Antall trilling- fødsler
01	Østfold	2 900	2 832	34	34	-
0101	Halden	335	327	4	4	-
0104	Moss	330	322	4	4	-
0105	Sarpsborg ...	536	522	7	7	-
0106	Fredrikstad ...	799	779	10	10	-
0111	Hvaler	37	37	-	-	-
0118	Aremark	15	15	-	-	-
0119	Marker	33	31	1	1	-
0121	Rømskog	5	5	-	-	-
0122	Trøgstad	52	52	-	-	-
0123	Spydeberg ...	48	48	-	-	-
0124	Askim	154	150	2	2	-
0125	Eidsberg	123	123	-	-	-
0127	Skiptvet	32	32	-	-	-
0128	Rakkestad ...	92	90	1	1	-
0135	Råde	56	56	-	-	-
0136	Rygge	168	162	3	3	-
0137	Våler	44	44	-	-	-
0138	Hobøl	41	37	2	2	-

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Tallet på fødte inkluderer levende- og dødfødte. Tallet på fødsler vil være lavere enn antall fødte, da det kan fødes både ett, to, tre eller flere barn ved hver fødsel.

Tabell 1.5 viser antall fødte og antall enkelt- og flerfødsler i fylket og kommunene i 1996. Det var 2 832 enkeltfødsler og 34 flerfødsler i Østfold i 1996. Alle flerfødslerne var tvillingfødsler.

1.6. Innenlandske flyttinger og flyttinger til og fra utlandet, etter alder og kommune. 1995

		Innflytting				Utflytting				Nettoinnflytting		
		Av dette				Av dette						
		Alle aldre	0-17 år	0-5 år	6-17 år	Alle aldre	0-17 år	0-5 år	6-17 år	0-17 år	0-5 år	6-17 år
01	Østfold	110 389	12 450	11 300	11 150	19 606	11 935	11 034	1901	515	266	249
0101	Halden	847	209	101	108	748	162	74	88	47	27	20
0104	Moss	1 461	315	166	149	1 375	265	154	111	50	12	38
0105	Sarpsborg	1 441	316	180	136	1 461	293	155	138	23	25	-2
0106	Fredrikstad	2 338	544	290	254	1 833	367	224	143	177	66	111
0111	Hvaler	193	47	24	23	167	29	11	18	18	13	5
0118	Aremark	47	11	3	8	49	17	8	9	-6	-5	-1
0119	Marker	89	11	7	4	128	19	7	12	-8	-	-8
0121	Rømskog	30	6	5	1	20	4	2	2	2	3	-1
0122	Trøgstad	221	38	23	15	230	37	19	18	1	4	-3
0123	Spydeberg	240	61	39	22	252	56	25	31	5	14	-9
0124	Askim	795	208	98	110	711	150	81	69	58	17	41
0125	Eidsberg	393	90	45	45	383	70	38	32	20	7	13
0127	Skiptvet	180	52	29	23	187	44	19	25	8	10	-2
0128	Rakkestad	265	72	28	44	254	53	27	26	19	1	18
0135	Råde	337	87	52	35	328	66	28	38	21	24	-3
0136	Rygge	951	231	131	100	826	162	92	70	69	39	30
0137	Våler	243	62	25	37	376	80	40	40	-18	-15	-3
0138	Hobøl	318	90	54	36	278	61	30	31	29	24	5

¹ Omfatter også flyttinger mellom kommunene i fylket.
Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

1.7. Flytting til og fra utlandet¹, etter alder og kommune. 1995

		Innvandring				Utvandring				Nettoinnvandring		
		Av dette				Av dette						
		Alle aldre	0-17 år	0-5 år	6-17 år	Alle aldre	0-17 år	0-5 år	6-17 år	0-17 år	0-5 år	6-17 år
01	Østfold	1 069	299	124	175	751	148	68	80	151	56	95
0101	Halden	181	45	8	37	119	21	12	9	24	-4	28
0104	Moss	134	37	20	17	89	16	10	6	21	10	11
0105	Sarpsborg	165	50	22	28	106	15	4	11	35	18	17
0106	Fredrikstad	265	71	35	36	175	46	22	24	25	13	12
0111	Hvaler	16	4	2	2	5	-	-	-	4	2	2
0118	Aremark	8	3	-	3	-	-	-	-	3	-	3
0119	Marker	13	1	-	1	18	-	-	-	1	-	1
0121	Rømskog	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
0122	Trøgstad	14	1	-	1	9	-	-	-	1	-	1
0123	Spydeberg	17	5	1	4	19	4	2	2	1	-1	2
0124	Askim	54	17	7	10	59	19	5	14	-2	2	-4
0125	Eidsberg	37	12	5	7	18	2	1	1	10	4	6
0127	Skiptvet	14	3	2	1	7	-	-	-	3	2	1
0128	Rakkestad	10	3	2	1	10	1	-	1	2	2	-
0135	Råde	21	4	1	3	26	5	-	5	-1	1	-2
0136	Rygge	73	24	13	11	54	15	9	6	9	4	5
0137	Våler	27	11	3	8	29	4	3	1	7	-	7
0138	Hobøl	20	8	3	5	7	-	-	-	8	3	5

¹ Omfatter både norske og utenlandske statsborgere.
Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Statistikken over flyttinger omfatter alle flyttinger registrert i løpet av året mellom norske kommuner og mellom en norsk kommune og utlandet. En person som flytter flere ganger i kalenderåret, regnes med tilsvarende antall ganger. Flyttinger innen kommunene er ikke med i statistikken.

Statistikken over innenlandske flyttinger og flyttinger til og fra utlandet bygger på oppgaver fra folkeregistrene, basert på meldeplikt til folkeregisteret i innflyttingskommunen, og til fraflyttingskommunen ved flytting til utlandet.

Tallene viser situasjonen for ett år (1995) og er ikke nødvendigvis representative for andre år eller perioder.

De yngste barna flytter mest

Flyttetallene for Østfold viser at barn i alderen 0-5 år flyttet mer enn barn og unge i alderen 6-17 år gjorde i 1995. Flytting er som regel foreldrenes avgjørelse, slik at barns flyttemønster avhenger av de voksnes.

Innflyttingen var større enn utflyttingen for 0-17-åringene; nettoinnflyttingen var på 515 personer. Også når det gjelder flytting over landegrensen, viser tallene at innvandringen var større enn utvandringen for begge aldersgruppene. Det var m.a.o. et innvandringsoverskudd for 0-17-åringer i 1995.

Den unge innvandrerbefolkningen

Barn og unge i Norge kan ha ulik grad av tilknytning til utlandet. Pr. 1. januar 1997 hadde 87 prosent av 0-17-

åringene i landet ingen innvandringsbakgrunn. Det vanligste innslaget av innvandringsbakgrunn var å ha én utenlandsfødt forelder (og selv være født i Norge). Om lag 6 prosent av barna og de unge hadde denne bakgrunnen. Mange innvandrere uten noen tidligere tilknytning til Norge har etter hvert fått barn, og disse andregenerasjonsinnvandrerne (født i Norge av to utenlandsfødte foreldre) utgjør nå 3 prosent av 0-17-åringene i folkemengden. Det er også endel barn som er førstegenerasjonsinnvandrere (født i utlandet, uten norsk bakgrunn), og disse kom ved årsskiftet opp i 23 900 personer, eller ca. 2,5 prosent av alle barn og unge.

I antall var det flest barn og unge med innvandringsbakgrunn i Oslo og Akershus. I forhold til barnetallet i

SSBs definisjon av innvandrerbefolkningen omfatter førstegenerasjonsinnvandrere med to utenlandsfødte foreldre, samt andregenerasjonsinnvandrere (norskfødte med to utenlandsfødte foreldre). Personer med annen bakgrunn fra innvandring kan også skilles ut i statistikken.

1.8. Personer 0-17 år, etter innvandringskategori og fylke. 1. januar 1997								
	I alt	Uten innvandringsbakgrunn	Førstegenerasjonsinnvandrer uten norsk bakgrunn	Andre-generasjonsinnvan	Utenlands-adoptert	Utenlandsfødt med en norsk forelder	Norskfødt med en utenlandsk forelder	Født i utlandet av norskfødte foreldre
00 Hele landet	1 022 291	888 553	23 853	30 303	7 926	5 925	62 739	2 992
01 Østfold	52 278	45 621	989	1 345	407	338	3 390	188
02 Akershus	108 828	91 573	2 424	2 694	957	958	9 677	545
03 Oslo	94 920	60 047	6 761	15 068	638	864	11 141	401
04 Hedmark	39 155	35 598	683	484	269	204	1 831	86
05 Oppland	38 688	35 704	670	431	238	153	1 420	72
06 Buskerud	51 085	43 929	1 111	1 961	296	354	3 326	108
07 Vestfold	47 026	41 789	773	717	285	385	2 916	161
08 Telemark	36 388	32 535	769	607	271	208	1 907	91
09 Aust-Agder	24 506	21 864	435	287	203	164	1 489	64
10 Vest-Agder	38 618	33 361	1 064	818	287	211	2 731	146
11 Rogaland	96 599	84 522	2 385	1 959	931	510	5 937	355
12 Hordaland	105 465	94 779	1 620	1 591	939	404	5 872	260
14 Sogn og Fjordane	26 935	24 960	473	256	245	75	914	12
15 Møre og Romsdal	58 698	54 575	658	430	532	233	2 163	107
16 Sør-Trøndelag	60 161	54 949	1 158	870	386	224	2 450	124
17 Nord-Trøndelag	31 071	29 188	368	135	246	125	956	53
18 Nordland	57 273	53 669	661	241	401	235	1 938	128
19 Troms	36 153	33 250	522	231	297	168	1 617	68
20 Finnmark	18 444	16 640	329	178	98	112	1 064	23

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

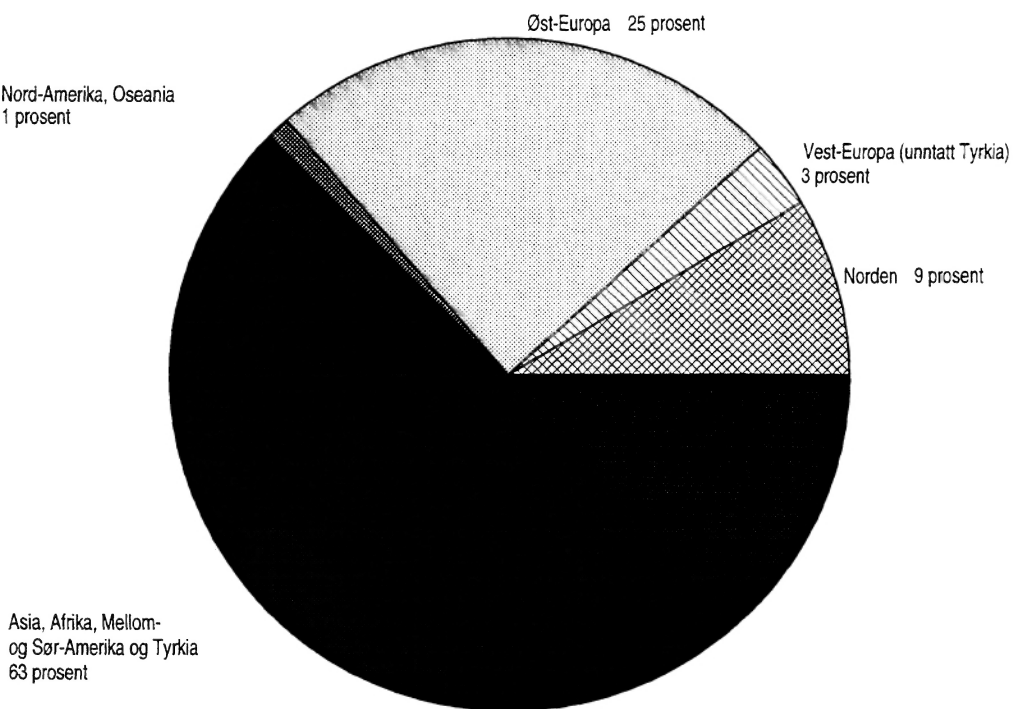
1.9. Barns¹ landbakgrunn², etter verdensregion og fylke. 1. januar 1997

	I alt	Norge	Norden	Vest-Europa (unntatt Tyrkia)	Øst-Europa	Nord-Amerika, Oseania	Asia, Afrika, Mellom- og Sør-Amerika, Tyrkia
00 Hele landet	1 022 291	968 135	3 643	2 358	9 412	846	37 897
01 Østfold	52 278	49 944	200	75	573	26	1 460
02 Akershus	108 828	103 710	615	320	851	100	3 232
03 Oslo	94 920	73 091	727	463	1 789	138	18 712
04 Hedmark	39 155	37 988	98	40	348	15	666
05 Oppland	38 688	37 587	109	48	369	9	566
06 Buskerud	51 085	48 013	191	105	561	18	2 197
07 Vestfold	47 026	45 536	119	88	369	11	903
08 Telemark	36 388	35 012	105	55	385	7	824
09 Aust-Agder	24 506	23 784	65	39	277	8	333
10 Vest-Agder	38 618	36 736	104	45	502	10	1 221
11 Rogaland	96 599	92 255	363	602	700	343	2 336
12 Hordaland	105 465	102 254	237	141	657	59	2 117
14 Sogn og Fjordane	26 935	26 206	64	83	192	7	383
15 Møre og Romsdal	58 698	57 610	97	47	398	3	543
16 Sør-Trøndelag	60 161	58 133	132	84	484	47	1 281
17 Nord-Trøndelag	31 071	30 568	62	28	222	8	183
18 Nordland	57 273	56 371	123	29	377	7	366
19 Troms	36 153	35 400	145	54	207	27	320
20 Finnmark	18 444	17 937	87	12	151	3	254

¹ Personer med to utenlandsfødte foreldre. ² Eget, mors eller fars fødeland.
Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Tabell 1.9 omfatter kun førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn og andregenerasjonsinnvandrere (norskfødte med to utenlandsfødte foreldre).

Figur 1.3. Innvandrerbarns landbakgrunn. Østfold. 1. januar 1997

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

fylket var det klart størst andel barn med innvandringsbakgrunn i Oslo, Akershus, Buskerud, Vest-Agder og Østfold - i synkende rekkefølge - fulgte deretter.

Hvor kommer de fra?

Ved årsskiftet 1996/1997 hadde 970 000 barn minst én norskfødt forelder. Av de 54 200 barna i innvandrerbefolkningen hadde 70 prosent (selv eller via foreldrene) bakgrunn fra Asia, Afrika, Mellom- og Sør-Amerika og Tyrkia. Flyktningstrømmer og tidligere arbeidsmarkedsrelatert migrasjon er blant årsakene til en høy andel barn og unge med asiastisk bakgrunn, spesielt vietnamesisk og pakistansk bakgrunn. Ettersom pakistanere og vietnamesere har vært i Norge relativt lenge og ofte har giftet seg med andre med samme bakgrunn, utgjør barna deres en stor andel av andregenerasjonsinnvandrerne i den unge delen av innvandrerbefolkningen.

Uroen på Balkan spiller sannsynligvis en viktig rolle i forbindelse med at Øst-Europa er den nest vanligste regionsbakgrunnen (Norge ikke inkludert). 6 000 barn og unge hadde vest-europeisk bakgrunn, hvorav 60 prosent var fra de andre nordiske landene.

Oslo, Rogaland, Akershus og Hordaland hadde jevnt over de høyeste tallene for barn med utenlandsk bakgrunn. Oslo hadde flest innvandrerbarn (i antall) med bakgrunn fra Norden, Øst-Europa og Asia m.fl. Rogaland skilte seg ut med et relativt høyt antall vest-europeere og nord-amerikanere, noe som langt på vei kan

1.10. Personer 0-17 år sortert etter de 10 hyppigst forekommende nasjonalitetsgruppene Østfold, 1. januar 1997

Barn i alt	52 278
Norge	49 944
Utlandet i alt ¹	2 334
Vietnam	534
Jugoslavia	285
Pakistan	278
Tyrkia	136
Polen	120
Bosnia-Hercegovina	107
Iran	97
Sverige	83
Somalia	63

¹ Omfatter førstegenerasjonsinnvandrere (født i utlandet, av to utenlandsfødte foreldre) og andregenerasjonsinnvandrere (født i Norge av to utenlandsfødte foreldre).

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

forklares ut fra aktivitetene på den norske kontinental-sokkelen.

De fleste 0-17-åringene i innvandrerbefolkningen kom fra øst-europeiske eller asiatiske land. Vietnam, Jugoslavia og Pakistan toppet listen over de 9 største innvandrergruppene. Med 534 barn og unge med vietnamesisk bakgrunn var det omtrent dobbelt så mange med denne landbakgrunnen som det var fra Jugoslavia (nummer to på listen).

2. Barn og unges familier

Det var 2 052 000 familieenheter i Norge ved årsskiftet 1996/97. Noe over halvparten (1 047 200) av disse bestod av flere personer, og 570 500 av familiene inkluderte barn under 18 år. I alt 1 015 000 hjemmeboende barn 0-17 år fordelte seg på alle familieformene.

2.1. Familier, etter familietype og tallet på barn under 18 år¹. 1 januar 1997. Absolutte tall og prosent

		Ektepar ² uten/med barn							
		Familier i alt	I alt	0 barn	1 barn	2 barn	3 barn	4 barn	5 barn og over
		Absolutte tall							
Hele landet		2 052 354	842 306	476 747	128 988	154 903	66 092	12 469	3 107
01 Østfold		114 456	49 812	29 804	7 811	9 018	2 623	435	121
0101 Halden		12 757	5 303	3 259	746	949	291	49	9
0104 Moss		12 975	4 914	3 079	739	798	226	55	17
0105 Sarpsborg		22 295	9 585	5 809	1 563	1 697	423	74	19
0106 Fredrikstad		31 688	13 826	8 448	2 158	2 427	671	83	39
0111 Hvaler		1 509	714	395	122	146	45	3	3
0118 Aremark		629	338	192	56	55	31	4	-
0119 Marker		1 529	706	444	84	120	50	8	-
0121 Rømskog		290	162	105	22	26	7	1	1
0122 Trøgstad		2 177	1 014	597	161	181	59	15	1
0123 Spydeberg		1 869	909	504	139	160	88	15	3
0124 Askim		6 201	2 549	1 448	429	492	140	28	12
0125 Eidsberg		4 345	1 861	1 085	267	367	119	20	3
0127 Skiptvet		1 392	647	368	122	106	42	7	2
0128 Rakkestad		3 196	1 487	838	239	298	95	15	2
0135 Råde		2 544	1 405	784	229	295	84	13	-
0136 Rygge		5 749	2 651	1 524	428	532	136	24	7
0137 Våler		1 588	862	434	170	194	53	10	1
0138 Hobøl		1 723	879	491	137	175	63	11	2
		Prosent							
Hele landet		100,0	41,0	23,2	6,3	7,5	3,2	0,6	0,2
01 Østfold		100,0	43,5	26,0	6,8	7,9	2,3	0,4	0,1
0101 Halden		100,0	41,6	25,5	5,8	7,4	2,3	0,4	0,1
0104 Moss		100,0	37,9	23,7	5,7	6,2	1,7	0,4	0,1
0105 Sarpsborg		100,0	43,0	26,1	7,0	7,6	1,9	0,3	0,1
0106 Fredrikstad		100,0	43,6	26,7	6,8	7,7	2,1	0,3	0,1
0111 Hvaler		100,0	47,3	26,2	8,1	9,7	3,0	0,2	0,2
0118 Aremark		100,0	53,7	30,5	8,9	8,7	4,9	0,6	-
0119 Marker		100,0	46,2	29,0	5,5	7,8	3,3	0,5	-
0121 Rømskog		100,0	55,9	36,2	7,6	9,0	2,4	0,3	0,3
0122 Trøgstad		100,0	46,6	27,4	7,4	8,3	2,7	0,7	-
0123 Spydeberg		100,0	48,6	27,0	7,4	8,6	4,7	0,8	0,2
0124 Askim		100,0	41,1	23,4	6,9	7,9	2,3	0,5	0,2
0125 Eidsberg		100,0	42,8	25,0	6,1	8,4	2,7	0,5	0,1
0127 Skiptvet		100,0	46,5	26,4	8,8	7,6	3,0	0,5	0,1
0128 Rakkestad		100,0	46,5	26,2	7,5	9,3	3,0	0,5	0,1
0135 Råde		100,0	55,2	30,8	9,0	11,6	3,3	0,5	-
0136 Rygge		100,0	46,1	26,5	7,4	9,3	2,4	0,4	0,1
0137 Våler		100,0	54,3	27,3	10,7	12,2	3,3	0,6	0,1
0138 Hobøl		100,0	51,0	28,5	8,0	10,2	3,7	0,6	0,1

2.1 . Familier, etter familietype og tallet på barn under 18 år¹. 1. januar 1997. Absolutte tall og prosent
 (forts.)

	Samboerpar ³ med felles barn				Mor med barn				Far med barn				Enslige ⁴
	I alt	1 barn	2 barn	3 barn og over	I alt	1 barn	2 barn	3 barn og over	I alt	1 barn	2 barn	3 barn og over	
Absolutte tall													
Hele landet	80 699	40 028	31 745	8 926	110 179	71 030	30 971	8 178	14 022	10 612	2 817	593	1 005 148
01 Østfold	3 466	1 880	1 278	308	6 326	3 979	1 917	430	723	560	143	20	54 129
0101 Halden	362	191	138	33	705	442	211	52	81	54	23	4	6 306
0104 Moss	368	214	130	24	798	498	247	53	58	48	10	-	6 837
0105 Sarpsborg ..	677	364	246	67	1 335	861	400	74	152	125	24	3	10 546
0106 Fredrikstad	924	534	319	71	1 686	1 091	484	111	196	151	41	4	15 056
0111 Hvaler	51	33	14	4	85	44	30	11	8	8	-	-	651
0118 Aremark	19	6	10	3	18	12	5	1	5	4	1	-	249
0119 Marker	36	23	10	3	54	27	22	5	6	3	2	1	727
0121 Rømskog	11	5	5	1	4	4	-	-	2	2	-	-	111
0122 Trøgstad	63	30	27	6	94	58	32	4	23	18	4	1	983
0123 Spydeberg ..	64	30	29	5	95	57	29	9	16	11	4	1	785
0124 Askim	210	97	96	17	411	268	117	26	50	39	9	2	2 981
0125 Eidsberg	161	87	54	20	208	118	73	17	18	15	2	1	2 097
0127 Skiptvet	55	28	18	9	70	35	30	5	13	11	2	-	607
0128 Rakkestad ..	75	39	28	8	147	81	45	21	17	11	5	1	1 470
0135 Råde	65	30	29	6	114	73	31	10	12	9	3	-	948
0136 Rygge	207	104	84	19	347	220	109	18	33	24	7	2	2 511
0137 Våler	54	30	22	2	71	41	22	8	19	15	4	-	582
0138 Hobøl	64	35	19	10	84	49	30	5	14	12	2	-	682
Prosent													
Hele landet	3,9	2,0	1,5	0,4	5,4	3,5	1,5	0,4	0,7	0,5	0,1	0,0	49,0
01 Østfold	3,0	1,6	1,1	0,3	5,5	3,5	1,7	0,4	0,6	0,5	0,1	0,0	47,3
0101 Halden	2,8	1,5	1,1	0,3	5,5	3,5	1,7	0,4	0,6	0,4	0,2	0,0	49,4
0104 Moss	2,8	1,6	1,0	0,2	6,2	3,8	1,9	0,4	0,4	0,4	0,1	-	52,7
0105 Sarpsborg ..	3,0	1,6	1,1	0,3	6,0	3,9	1,8	0,3	0,7	0,6	0,1	0,0	47,3
0106 Fredrikstad	2,9	1,7	1,0	0,2	5,3	3,4	1,5	0,4	0,6	0,5	0,1	0,0	47,5
0111 Hvaler	3,4	2,2	0,9	0,3	5,6	2,9	2,0	0,7	0,5	0,5	-	-	43,1
0118 Aremark	3,0	1,0	1,6	0,5	2,9	1,9	0,8	0,2	0,8	0,6	0,2	-	39,6
0119 Marker	2,4	1,5	0,7	0,2	3,5	1,8	1,4	0,3	0,4	0,2	0,1	0,1	47,5
0121 Rømskog	3,8	1,7	1,7	0,3	1,4	1,4	-	-	0,7	0,7	-	-	38,3
0122 Trøgstad	2,9	1,4	1,2	0,3	4,3	2,7	1,5	0,2	1,1	0,8	0,2	0,0	45,2
0123 Spydeberg ..	3,4	1,6	1,6	0,3	5,1	3,0	1,6	0,5	0,9	0,6	0,2	0,1	42,0
0124 Askim	3,4	1,6	1,5	0,3	6,6	4,3	1,9	0,4	0,8	0,6	0,1	0,0	48,1
0125 Eidsberg	3,7	2,0	1,2	0,5	4,8	2,7	1,7	0,4	0,4	0,3	0,0	0,0	48,3
0127 Skiptvet	4,0	2,0	1,3	0,6	5,0	2,5	2,2	0,4	0,9	0,8	0,1	-	43,6
0128 Rakkestad ..	2,3	1,2	0,9	0,3	4,6	2,5	1,4	0,7	0,5	0,3	0,2	0,0	46,0
0135 Råde	2,6	1,2	1,1	0,2	4,5	2,9	1,2	0,4	0,5	0,4	0,1	-	37,3
0136 Rygge	3,6	1,8	1,5	0,3	6,0	3,8	1,9	0,3	0,6	0,4	0,1	0,0	43,7
0137 Våler	3,4	1,9	1,4	0,1	4,5	2,6	1,4	0,5	1,2	0,9	0,3	-	36,6
0138 Hobøl	3,7	2,0	1,1	0,6	4,9	2,8	1,7	0,3	0,8	0,7	0,1	-	39,6

¹ I denne tabellen er hjemmeboende barn på 18 år og over holdt utenfor ved grupperingen av familier etter antall barn. Ektepar som bare har barn i alderen 18 år og over, er derfor regnet som ektepar uten barn. Samboerpar med barn over 18 år er regnet som to enslige. Tilsvarende vil familietypen mor/far med barn, der alle barn er fylt 18 år havne i gruppen enslig. Tall for barn over 18 år som fortsatt bor hjemme hos mor og/eller far, gis i tabell 22. ² I tallet på ektepar er ev. registrerte partnerskap inkludert. ³ Samboerpar med minst ett felles barn og felles adresse. ⁴ Personer som er registrert bosatt alene. Gruppen inneholder også personer som lever i samboerforhold uten barn. Likeledes vil den ene parten i samboerforhold med særkullsbarn havne i gruppen enslige, dvs. den av partene som ikke er biologisk forelder til barnet.

Kilde: Familiestatistikk, SSB

Grunnlaget for familiestatistikken er Det sentrale folkeregister. Gruppering av personer til familier er foretatt ved hjelp av et familienummer som er knyttet til hver enkelt person. Familienumrene blir holdt løpende à jour ved meldinger om vigslar, skilsmissar, dødsfall, flyttingar m.v. Det er en forutsetning at alle i en familie er registrert bosatt på samme adresse. Samboerpar med særkullsbarn (ingen felles barn) blir regnet som to familier (aleneforelder og enslig), og samboerpar uten barn blir regnet som to enslige. Statistikkens tall for enslige og for enslige mødre (og til dels fedre) blir derfor høyere enn i virkeligheten.

For alle familietypene i familiestatistikken regnes ugifte, hjemmeboende barn som barn. Det opereres her med en aldersgrense for barn på 18 år, noe som gir premisser for tallene for de ulike familietypene. Se også note 1, tabell 2.1.

Barnestatistikken omfatter hjemmeboende barn i alderen 0-17 år. Barn 0-17 år som er registrert flyttet hjemmefra, har giftet seg eller fått egne barn, er utelatt.

2.2. Enslige personer¹ og personer over 18 år som bor hjemme hos mor og/eller far, etter kjønn og alder.
1. januar 1997. Absolutte tall og prosent

Kommune og alder		Enslige						Bor hos mor/far					
		I alt	Prosent	Menn	Prosent	Kvinner	Prosent	I alt	Prosent	Menn	Prosent	Kvinner	Prosent
Hele landet	18-19	7 834	100,0	2 955	37,7	4 879	62,3	96 343	100,0	51 177	53,1	45 166	46,9
	20-24	79 283	100,0	37 644	47,5	41 639	52,5	183 529	100,0	107 991	58,8	75 538	41,2
01 Østfold	18-19	477	100,0	192	40,3	285	59,7	5 522	100,0	2 902	52,6	2 620	47,4
	20-24	4 405	100,0	2 134	48,4	2 271	51,6	10 193	100,0	6 011	59,0	4 182	41,0
0101 Halden	18-19	72	100,0	37	51,4	35	48,6	590	100,0	318	53,9	272	46,1
	20-24	543	100,0	259	47,7	284	52,3	996	100,0	572	57,4	424	42,6
0104 Moss	18-19	88	100,0	38	43,2	50	56,8	538	100,0	273	50,7	265	49,3
	20-24	642	100,0	301	46,9	341	53,1	990	100,0	590	59,6	400	40,4
0105 Sarpsborg	18-19	93	100,0	38	40,9	55	59,1	1 037	100,0	552	53,2	485	46,8
	20-24	833	100,0	419	50,3	414	49,7	2 019	100,0	1 214	60,1	805	39,9
0106 Fredrikstad	18-19	103	100,0	39	37,9	64	62,1	1 467	100,0	763	52,0	704	48,0
	20-24	1 184	100,0	564	47,6	620	52,4	2 759	100,0	1 562	56,6	1 197	43,4
0111 Hvaler	18-19	2	100,0	1	50,0	1	50,0	106	100,0	54	50,9	52	49,1
	20-24	38	100,0	17	44,7	21	55,3	164	100,0	108	65,9	56	34,1
0118 Aremark	18-19	-	-	-	-	-	-	40	100,0	19	47,5	21	52,5
	20-24	16	100,0	6	37,5	10	62,5	48	100,0	22	45,8	26	54,2
0119 Marker	18-19	11	100,0	4	36,4	7	63,6	69	100,0	37	53,6	32	46,4
	20-24	41	100,0	24	58,5	17	41,5	135	100,0	82	60,7	53	39,3
0121 Rømskog	18-19	-	-	-	-	-	-	22	100,0	9	40,9	13	59,1
	20-24	1	100,0	1	100,0	-	-	18	100,0	10	55,6	8	44,4
0122 Trøgstad	18-19	9	100,0	3	33,3	6	66,7	126	100,0	55	43,7	71	56,3
	20-24	84	100,0	45	53,6	39	46,4	229	100,0	141	61,6	88	38,4
0123 Spydeberg	18-19	8	100,0	1	12,5	7	87,5	107	100,0	59	55,1	48	44,9
	20-24	56	100,0	27	48,2	29	51,8	191	100,0	113	59,2	78	40,8
0124 Askim	18-19	22	100,0	9	40,9	13	59,1	343	100,0	179	52,2	164	47,8
	20-24	259	100,0	119	45,9	140	54,1	519	100,0	325	62,6	194	37,4
0125 Eidsberg	18-19	11	100,0	3	27,3	8	72,7	201	100,0	104	51,7	97	48,3
	20-24	180	100,0	88	48,9	92	51,1	389	100,0	228	58,6	161	41,4
0127 Skiptvet	18-19	7	100,0	1	14,3	6	85,7	76	100,0	40	52,6	36	47,4
	20-24	61	100,0	29	47,5	32	52,5	159	100,0	109	68,6	50	31,4
0128 Rakkestad	18-19	10	100,0	3	30,0	7	70,0	188	100,0	113	60,1	75	39,9
	20-24	115	100,0	65	56,5	50	43,5	326	100,0	195	59,8	131	40,2
0135 Råde	18-19	6	100,0	3	50,0	3	50,0	157	100,0	87	55,4	70	44,6
	20-24	69	100,0	32	46,4	37	53,6	305	100,0	169	55,4	136	44,6
0136 Rygge	18-19	22	100,0	8	36,4	14	63,6	255	100,0	130	51,0	125	49,0
	20-24	201	100,0	101	50,2	100	49,8	556	100,0	330	59,4	226	40,6
0137 Våler	18-19	6	100,0	2	33,3	4	66,7	96	100,0	56	58,3	40	41,7
	20-24	29	100,0	14	48,3	15	51,7	194	100,0	110	56,7	84	43,3
0138 Hobøl	18-19	7	100,0	2	28,6	5	71,4	104	100,0	54	51,9	50	48,1
	20-24	53	100,0	23	43,4	30	56,6	196	100,0	131	66,8	65	33,2

¹ Personer som er registrert bosatt alene. Gruppen inneholder også personer som lever i samboerforhold uten barn, da disse ikke fanges opp av statistikken. Likeledes vil den ene parten i et samboerforhold med særkullsbarn havne i gruppen enslig, dvs. den av partene som ikke er biologisk forelder til barnet, gitt at bare den ene parten har barn fra før.

Kilde: Familiestatistikk, SSB.

2.3. Barn 0-17 år, etter familietype og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997

Kommune og barns alder	I alt		Gifte foreldre		Samboende foreldre		Mor	
	Uten søsken ¹	Med søsken ²	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken
Hele landet	181 993	832 946	69 382	609 765	38 098	79 646	61 811	97 305
0- 5 år	97 851	266 206	37 106	186 881	32 829	51 864	26 319	23 776
6-12 år	44 117	347 736	13 426	256 244	4 106	23 757	21 899	45 081
13-17 år	40 025	219 004	18 850	166 640	1 163	4 025	13 593	28 448
01 Østfold	10 204	41 578	4 302	30 427	1 805	2 937	3 373	5 805
0- 5 år	5 121	12 636	2 116	9 105	1 531	2 000	1 388	1 331
6-12 år	2 535	17 564	881	12 854	216	805	1 184	2 709
13-17 år	2 548	11 378	1 305	8 468	58	132	801	1 765
0101 Halden	1 050	4 451	415	3 202	185	305	384	653
0- 5 år	514	1 407	206	980	147	214	156	184
6-12 år	287	1 910	82	1 406	32	77	148	280
13-17 år	249	1 134	127	816	6	14	80	189
0104 Moss	1 150	3 973	425	2 710	206	294	433	732
0- 5 år	602	1 276	221	878	182	215	183	163
6-12 år	278	1 655	79	1 133	18	69	152	343
13-17 år	270	1 042	125	699	6	10	98	226
0105 Sarpsborg	2 100	7 691	870	5 493	349	567	729	1 158
0- 5 år	1 063	2 301	454	1 632	290	375	301	269
6-12 år	496	3 242	160	2 303	42	168	244	535
13-17 år	541	2 148	256	1 558	17	24	184	354
0106 Fredrikstad ...	2 871	10 811	1 232	8 014	516	714	932	1 473
0- 5 år	1 494	3 395	622	2 530	450	492	397	319
6-12 år	708	4 559	257	3 362	55	187	325	703
13-17 år	669	2 857	353	2 122	11	35	210	451
0111 Hvaler	127	668	53	498	28	37	34	103
0- 5 år	53	174	24	118	22	27	7	25
6-12 år	44	281	12	214	6	9	20	50
13-17 år	30	213	17	166	-	1	7	28
0118 Aremark	47	298	29	241	6	27	9	17
0- 5 år	21	90	15	65	4	21	2	2
6-12 år	10	115	4	95	2	6	4	7
13-17 år	16	93	10	81	-	-	3	8
0119 Marker	98	563	51	446	23	26	20	67
0- 5 år	43	172	14	142	19	16	9	13
6-12 år	25	231	15	177	3	9	6	32
13-17 år	30	160	22	127	1	1	5	22
0121 Rømskog	23	105	14	86	5	11	3	1
0- 5 år	11	29	4	21	5	8	2	-
6-12 år	5	42	4	35	-	2	-	-
13-17 år	7	34	6	30	-	1	1	1
0122 Trøgstad	166	871	72	669	29	62	46	89
0- 5 år	86	250	42	192	27	37	17	17
6-12 år	34	377	11	281	2	23	13	44
13-17 år	46	244	19	196	-	2	16	28
0123 Spydeberg	151	922	59	715	27	62	50	94
0- 5 år	59	246	22	184	23	34	13	24
6-12 år	38	374	12	286	3	22	18	41
13-17 år	54	302	25	245	1	6	19	29

Barn 0-17 år, etter familietype og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997

Far		Mor/stefar ³		Far/stemor ³		Andre ⁴		Kommune og barns alder
Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	
8 434	9 226	3 254	31 588	415	3 726	599	1 690	Hele landet
993	789	405	2 393	62	153	137	350	0- 5 år
2 961	3 824	1 371	16 589	111	1 370	243	871	6-12 år
4 480	4 613	1 478	12 606	242	2 203	219	469	13-17 år
443	438	225	1 657	18	197	38	117	01 Østfold
48	40	29	127	-	8	9	25	0- 5 år
140	184	95	877	6	71	13	64	6-12 år
255	214	101	653	12	118	16	28	13-17 år
41	71	24	174	1	29	-	17	0101 Halden
2	8	3	12	-	3	-	6	0- 5 år
16	30	9	95	-	13	-	9	6-12 år
23	33	12	67	1	13	-	2	13-17 år
41	24	32	184	3	19	10	10	0104 Moss
7	3	2	14	-	1	7	2	0- 5 år
9	12	16	86	3	7	1	5	6-12 år
25	9	14	84	-	11	2	3	13-17 år
101	74	41	342	2	34	8	23	0105 Sarpsborg
14	4	4	18	-	1	-	2	0- 5 år
29	29	15	182	1	11	5	14	6-12 år
58	41	22	142	1	22	3	7	13-17 år
122	115	51	418	8	51	10	26	0106 Fredrikstad
13	12	10	36	-	1	2	5	0- 5 år
42	50	24	226	2	16	3	15	6-12 år
67	53	17	156	6	34	5	6	13-17 år
6	2	6	22	-	6	-	-	0111 Hvaler
-	-	-	4	-	-	-	-	0- 5 år
3	-	3	7	-	1	-	-	6-12 år
3	2	3	11	-	5	-	-	13-17 år
3	3	-	8	-	-	-	2	0118 Aremark
-	-	-	-	-	-	-	2	0- 5 år
-	2	-	5	-	-	-	-	6-12 år
3	1	-	3	-	-	-	-	13-17 år
3	7	1	9	-	4	-	4	0119 Marker
1	-	-	1	-	-	-	-	0- 5 år
1	3	-	4	-	2	-	4	6-12 år
1	4	1	4	-	2	-	-	13-17 år
1	1	-	6	-	-	-	-	0121 Rømskog
-	-	-	-	-	-	-	-	0- 5 år
1	-	-	5	-	-	-	-	6-12 år
-	1	-	1	-	-	-	-	13-17 år
15	13	3	29	-	5	1	4	0122 Trøgstad
-	2	-	2	-	-	-	-	0- 5 år
6	7	1	16	-	3	1	3	6-12 år
9	4	2	11	-	2	-	1	13-17 år
8	11	5	30	-	4	2	6	0123 Spydeberg
-	1	1	2	-	-	-	1	0- 5 år
3	3	2	17	-	3	-	2	6-12 år
5	7	2	11	-	1	2	3	13-17 år

2.3. Barn 0-17 år, etter familietype og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997
(forts.)

Kommune og barns alder	I alt		Gifte foreldre		Samboende foreldre		Mor	
	Uten søsken ¹	Med søsken ²	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken
0124 Askim	582	2 424	213	1 707	96	211	224	365
0- 5 år	276	703	100	476	80	125	91	94
6-12 år	142	1 001	44	701	12	72	69	169
13-17 år	164	720	69	530	4	14	64	102
0125 Eidsberg	351	1 708	150	1 236	84	146	95	223
0- 5 år	181	517	67	365	73	103	38	40
6-12 år	86	731	36	533	10	36	34	108
13-17 år	84	460	47	338	1	7	23	75
0127 Skiptvet	126	596	64	425	25	55	28	83
0- 5 år	55	187	23	126	21	35	9	21
6-12 år	31	256	17	183	2	20	9	39
13-17 år	40	153	24	116	2	-	10	23
0128 Rakkestad	226	1 351	114	1 054	39	66	60	180
0- 5 år	111	374	48	280	32	51	31	40
6-12 år	57	528	24	402	6	14	22	85
13-17 år	58	449	42	372	1	1	7	55
0135 Råde	212	1 200	110	983	29	61	63	102
0- 5 år	103	321	51	257	22	44	29	16
6-12 år	53	524	27	430	5	16	18	48
13-17 år	56	355	32	296	2	1	16	38
0136 Rygge	582	2 330	256	1 667	97	191	187	308
0- 5 år	283	740	128	515	83	136	67	69
6-12 år	158	1 025	55	746	11	49	76	142
13-17 år	141	565	73	406	3	6	44	97
0137 Våler	176	798	102	642	27	45	32	77
0- 5 år	80	221	38	175	23	27	17	16
6-12 år	46	364	29	293	3	16	11	38
13-17 år	50	213	35	174	1	2	4	23
0138 Hobøl	166	818	73	639	34	57	44	80
0- 5 år	86	233	37	169	28	40	19	19
6-12 år	37	349	13	274	4	10	15	45
13-17 år	43	236	23	196	2	7	10	16

¹ Barn uten søsken betyr «eneste hjemmeboende barn i familien» Barnet kan være enebarn, eller det kan ha søsken som har flyttet ut av familien. ² Hjemmeboende søsken, dvs. søsken som er registrert på samme adresse som barnet selv. Det skilles ikke mellom hel-, halv- og stesøsken. ³ Kan være både gifte foreldre og samboende foreldre (med minst ett felles barn). ⁴ Barn som bor alene sammen med søsken eller sammen med bare stemor/stefar. Det kan også være barnehjemsbarn eller adoptivbarn hvor adopsjonen ennå ikke er formelt i orden.

Kilde: Barnestatistikk, SSB.

Barn 0-17 år, etter familietype og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997

Far		Mor/stefar ³		Far/stemor ³		Andre ⁴		Kommune og barns alder
Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	
31	32	17	96	1	11	-	2	0124 Askim
4	4	1	3	-	1	-	-	0- 5 år
10	11	7	46	-	1	-	1	6-12 år
17	17	9	47	1	9	-	1	13-17 år
12	9	6	78	-	15	4	1	0125 Eidsberg
2	1	1	7	-	1	-	-	0- 5 år
1	3	3	46	-	5	2	-	6-12 år
9	5	2	25	-	9	2	1	13-17 år
8	7	1	24	-	-	-	2	0127 Skiptvet
2	-	-	5	-	-	-	-	0- 5 år
2	2	1	11	-	-	-	1	6-12 år
4	5	-	8	-	-	-	1	13-17 år
9	15	4	31	-	3	-	2	0128 Rakkestad
-	2	-	1	-	-	-	-	0- 5 år
3	5	2	18	-	3	-	1	6-12 år
6	8	2	12	-	-	-	1	13-17 år
4	11	5	33	1	7	-	3	0135 Råde
-	-	1	3	-	-	-	1	0- 5 år
1	4	2	21	-	3	-	2	6-12 år
3	7	2	9	1	4	-	-	13-17 år
18	24	20	126	2	6	2	8	0136 Rygge
1	1	4	16	-	-	-	3	0- 5 år
6	16	9	66	-	3	1	3	6-12 år
11	7	7	44	2	3	1	2	13-17 år
10	13	5	21	-	-	-	-	0137 Våler
1	2	1	1	-	-	-	-	0- 5 år
2	4	1	13	-	-	-	-	6-12 år
7	7	3	7	-	-	-	-	13-17 år
10	6	4	26	-	3	1	7	0138 Hobøl
1	-	1	2	-	-	-	3	0- 5 år
5	3	-	13	-	-	-	4	6-12 år
4	3	3	11	-	3	1	-	13-17 år

Samboere er en underregistrert gruppe. Barnestatistikken, som er basert på data fra Det sentrale folkeregister, fanger kun opp samboerpar som har minst ett barn felles og som er registrert bosatt på samme adresse. Endel av de enslige mødrene og fedrene vil i virkeligheten bo sammen med andre enn barnets andre biologiske foreldre, slik at tallet på barn som bor sammen med én voksen vil være noe for høyt i statistikken.

Statistikken over familier kan snus til å vinkles fra barnas ståsted. Barn, ikke familier, telles. En slik vinkling viser hvem barn bor sammen med (foreldre og søsken).

Ektepar har oftest to barn

Av de 114 000 familiene som fantes i Østfold ved inngangen til 1997, var i underkant av 44 prosent ektepar med eller uten barn. Det var flere ektepar uten barn under 18 år enn det var ektepar med barn i denne aldersgruppen. For de ekteparene som hadde barn, var to det vanligste antallet.

Mor med barn var en langt mindre vanlig familietype, med ca. 6 prosent. Alenemødrene hadde som oftest ett barn.

Samboerpar med felles barn utgjorde 3 prosent av familiene, og også her var ett barn det vanligste.

Far med barn var ingen stor gruppe; under 1 prosent av familiene falt i denne kategorien. Far hadde sjelden mer enn ett barn boende hos seg.

Med vel 47 prosent utgjorde de enslige, eller enperson-familiene, bortimot halvparten av alle familiene i Østfold.

Jentene flytter ut

Tabell 2.2 gir noen ekstraopplysninger om familiesituasjonen for enslige i aldersgruppen 18-24 år. Det skiller mellom personer som bor alene og personer som bor sammen med en eller to av foreldrene.

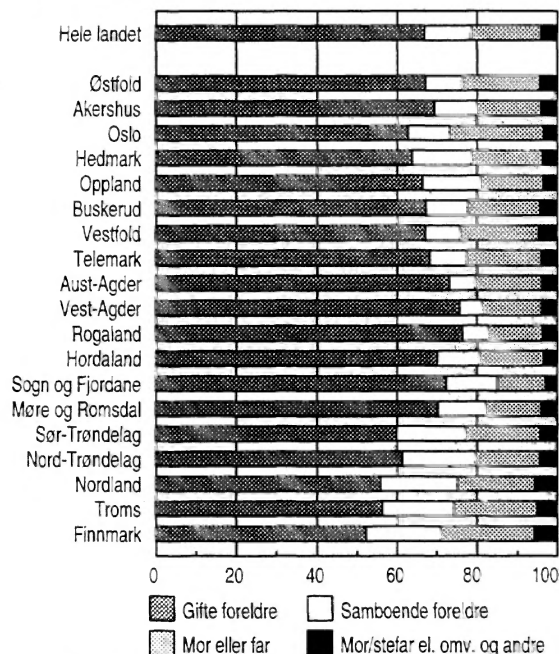
Generelt sett var det få 18-24-åringer som bodde alene ved inngangen til 1997. Spesielt var tallene for 18-19-åringene lave. Dette er i og for seg ingen overraskelse, ettersom mange 18-19-åringer ikke har avsluttet videregående skole ennå og derfor bor hjemme, og fordi det er uvanlig at 18-19-åringer har skaffet seg egen bolig.

Å bo sammen med mor og/eller far var altså vanligst for begge aldersgruppene. Omtrent like mange 18-19-årige gutter som jenter bodde hos foreldrene. Jentene flytter ut først. I alderen 20-24 år var det færre jenter enn gutter som bodde hjemme.

2 av 3 har gifte foreldre

Barn kan fordeles etter familietype, dvs. etter hvem de bor sammen med. Enkelte familietyper er klart vanligere enn andre, men det skjer endringer i fordelingen avhengig av hvor gamle barna er.

Figur 2.1. Barn 0-17 år, etter hvem de bor sammen med. Fylke. 1. januar 1997. Prosent

Kilde: Barnestatistikk, SSB.

To av tre barn hadde foreldre som var gift med hverandre ved årsskiftet 1996/97. Det nest vanligste for barn var å bo sammen med mor; omtrent 18 prosent av barn i Østfold var registrert bosatt hos moren. Ett av ti barn hadde samboende (men ikke gifte) foreldre.

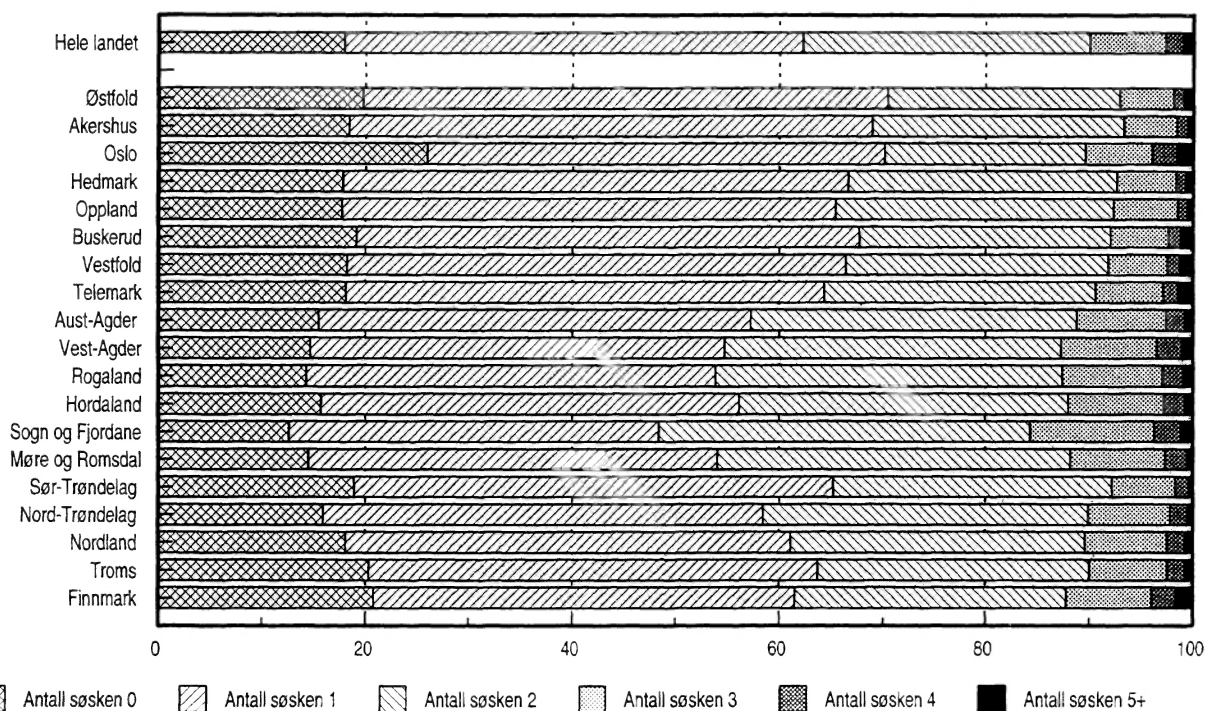
For småbarn i alderen 0-5 år var det mer vanlig å bo med samboende foreldre enn hos mor. Jo eldre barna var, jo vanligere ble det å bo sammen med en enslig forelder (oftest mor) eller én biologisk forelder og en steforelder (oftest mor/stefar). Samboende foreldre blir mindre vanlig jo eldre barna er.

Ett søsken vanligst

Pr. 1. januar 1997 var det 51 782 hjemmeboende barn i Østfold. 10 204 av disse hadde ikke søsken; dette til-

Barna i de tre aldersgruppene er fra 0 til og med 17 år gamle. Søskenene deres kan i denne tabellen være i en hvilken som helst alder. Den eneste begrensningen for å bli regnet med som et søsken, er at personen er enslig og bor på samme adresse som barnet det gis informasjon om. Søsken som har flyttet hjemmefra for å studere og som ikke har meldt flytting, vil være registrert på samme adresse som barnet og dermed telle med som hjemmeboende søsken.

Figur 2.2. Barn 0-17 år, etter tallet på hjemmeboende søsken uansett alder. Fylke. 1. januar 1997. Prosent

Kilde: Barnestatistikk, SSB.

svarer nær 20 prosent. Halvparten av alle barna hadde ett søsken. Det var vanligere å ha to søsken (23 prosent) enn å ikke ha noen. Tre søsken eller flere var til sammen mindre vanlig enn å ikke ha hjemmeboende søsken.

87 prosent bor med helsøsken

Barn kan ha ulike slektskapsforhold til andre barn de bor sammen med. Foruten helsøsken kan barna ha halvsøsken og stesøsken, og i en familie kan det finnes kombinasjoner av disse søskenforholdene. Tabell 2.5 viser hvor mange barn som har søsken de bor sammen med og fordeler disse i de to kategoriene helsøsken og andre søskenforhold.

Omtrent 80 prosent av alle barn i alderen 0-17 år hadde søsken ved inngangen til 1997.

Når størrelsen på aldersgruppene tas i betraktning var det flest 6-12-åringene som hadde søsken. Noe av forklaringen på at såpass mange barn i denne aldersgruppen har søsken i forhold til i de to andre aldersgruppene, er at i aldersgruppen 0-5 år er det forholdsvis mange

førstefødte som foreløpig er enebarn, og i aldersgruppen 13-17 år er det også barn med eldre søsken som har flyttet hjemmefra.

87 prosent av barn med søsken i Østfold bodde sammen med bare helsøsken. For alle aldersgrupper var helsøsken den hyppigst forekommende søskentypen.

Med «barn uten søsken» menes barn (under 18 år) som er registrert bosatt alene sammen med sine foreldre. Det kan være enebarn i vanlig forstand eller barnet kan ha søsken som har flyttet ut av familien. «Søsken» bor på samme adresse og i samme familie som barnet selv. Begrepet kan omfatte både hel-, halv- og stesøsken, uansett alder.

Helsøsken er definert som barn med samme far og samme mor, halvsøsken som barn med samme mor, men ikke samme far - eller omvendt, mens stesøsken er barn med verken samme mor eller far.

2.4. Barn 0-17 år, etter tallet på hjemmeboende søsken¹ uansett alder. 1. januar 1997

Kommune og barnets alder	Antall søsken						
	I alt ²	0	1	2	3	4	5-
Hele landet	1 014 939	181 993	450 047	282 187	74 393	16 994	9 325
0- 5 år	364 057	97 851	161 109	78 749	19 554	4 448	2 346
6-12 år	391 853	44 117	174 170	128 285	33 647	7 486	4 148
13-17 år	259 029	40 025	114 768	75 153	21 192	5 060	2 831
01 Østfold	51 782	10 204	26 238	11 644	2 708	540	448
0- 5 år	17 757	5 121	8 484	3 167	698	166	121
6-12 år	20 099	2 535	10 663	5 214	1 250	237	200
13-17 år	13 926	2 548	7 091	3 263	760	137	127
0101 Halden	5 501	1 050	2 743	1 274	359	47	28
0- 5 år	1 921	514	943	353	87	14	10
6-12 år	2 197	287	1 124	587	167	20	12
13-17 år	1 383	249	676	334	105	13	6
0104 Moss	5 123	1 150	2 512	1 030	297	74	60
0- 5 år	1 878	602	853	308	77	25	13
6-12 år	1 933	278	1 016	444	133	36	26
13-17 år	1 312	270	643	278	87	13	21
0105 Sarpsborg	9 791	2 100	5 047	2 069	429	61	85
0- 5 år	3 364	1 063	1 600	542	115	21	23
6-12 år	3 738	496	2 085	915	186	17	39
13-17 år	2 689	541	1 362	612	128	23	23
0106 Fredrikstad	13 682	2 871	7 058	2 897	544	154	158
0- 5 år	4 889	1 494	2 356	789	142	55	53
6-12 år	5 267	708	2 848	1 326	248	69	68
13-17 år	3 526	669	1 854	782	154	30	37
0111 Hvaler	795	127	415	202	33	18	-
0- 5 år	227	53	112	52	5	5	-
6-12 år	325	44	173	86	13	9	-
13-17 år	243	30	130	64	15	4	-
0118 Aremark	345	47	160	111	27	-	-
0- 5 år	111	21	53	33	4	-	-
6-12 år	125	10	62	43	10	-	-
13-17 år	109	16	45	35	13	-	-
0119 Marker	661	98	316	189	56	2	-
0- 5 år	215	43	103	52	17	-	-
6-12 år	256	25	124	78	28	1	-
13-17 år	190	30	89	59	11	1	-
0121 Rømskog	128	23	63	29	4	9	-
0- 5 år	40	11	21	7	1	1	-
6-12 år	47	5	22	14	2	4	-
13-17 år	41	7	20	8	2	4	-
0122 Trøgstad	1 037	166	528	257	72	4	10
0- 5 år	336	86	164	59	21	1	5
6-12 år	411	34	212	122	39	1	3
13-17 år	290	46	152	76	12	2	2
0123 Spydeberg	1 073	151	468	343	91	4	16
0- 5 år	305	59	115	103	23	2	3
6-12 år	412	38	180	143	43	1	7
13-17 år	356	54	173	97	25	1	6
0124 Askim	3 006	582	1 515	640	167	56	46
0- 5 år	979	276	470	171	39	15	8
6-12 år	1 143	142	600	274	81	24	22
13-17 år	884	164	445	195	47	17	16
0125 Eidsberg	2 059	351	1 024	513	132	23	16
0- 5 år	698	181	309	159	36	8	5
6-12 år	817	86	432	216	67	10	6
13-17 år	544	84	283	138	29	5	5

2.4. Barn 0-17 år, etter tallet på hjemmeboende søsken¹ uansett alder. 1. januar 1997
(forts.)

Kommune og barnets alder	Antall søsken						
	I alt ²	0	1	2	3	4	5-
0127 Skiptvet	722	126	351	175	55	15	-
0- 5 år	242	55	118	51	14	4	-
6-12 år	287	31	135	85	26	10	-
13-17 år	193	40	98	39	15	1	-
0128 Rakkestad	1 577	226	758	460	112	10	11
0- 5 år	485	111	242	108	23	1	-
6-12 år	585	57	264	205	46	5	8
13-17 år	507	58	252	147	43	4	3
0135 Råde	1 412	212	770	350	72	8	-
0- 5 år	424	103	218	87	16	-	-
6-12 år	577	53	325	161	33	5	-
13-17 år	411	56	227	102	23	3	-
0136 Rygge	2 912	582	1 536	598	142	41	13
0- 5 år	1 023	283	526	163	38	12	1
6-12 år	1 183	158	641	281	76	20	7
13-17 år	706	141	369	154	28	9	5
0137 Våler	974	176	507	238	46	2	5
0- 5 år	301	80	144	62	15	-	-
6-12 år	410	46	222	116	23	1	2
13-17 år	263	50	141	60	8	1	3
0138 Hobøl	984	166	467	269	70	12	-
0- 5 år	319	86	137	68	26	2	-
6-12 år	386	37	198	118	29	4	-
13-17 år	279	43	132	83	15	6	-

¹ Hjemmeboende søsken, dvs. søsken som er registrert på samme adresse som barnet selv. Det skilles ikke mellom hel-, halv- og stesøsken. ² Barn i alt omfatter kun hjemmeboende barn 0-17 år. Barn 0-17 år som er registrert flyttet hjemmefra, har giftet seg eller fått egne barn, er utelatt.
Kilde: Barnestatistikk, SSB.

2.5. Barn 0-17 år, etter søskenforhold og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997

Kommune og barns alder	Barn i alt ¹	Uten søsken i alt ²	Med søsken i alt ³	Søskenforhold	
				Helsøsken	Andre søsken ⁴
Hele landet	1 014 939	181 993	832 946	730 032	102 914
0- 5 år	364 057	97 851	266 206	228 505	37 701
6-12 år	391 853	44 117	347 736	305 476	42 260
13-17 år	259 029	40 025	219 004	196 051	22 953
01 Østfold	51 782	10 204	41 578	36 101	5 477
0- 5 år	17 757	5 121	12 636	10 688	1 948
6-12 år	20 099	2 535	17 564	15 266	2 298
13-17 år	13 926	2 548	11 378	10 147	1 231
0101 Halden	5 501	1 050	4 451	3 866	585
0- 5 år	1 921	514	1 407	1 185	222
6-12 år	2 197	287	1 910	1 669	241
13-17 år	1 383	249	1 134	1 012	122
0104 Moss	5 123	1 150	3 973	3 353	620
0- 5 år	1 878	602	1 276	1 071	205
6-12 år	1 933	278	1 655	1 386	269
13-17 år	1 312	270	1 042	896	146
0105 Sarpsborg	9 791	2 100	7 691	6 537	1 154
0- 5 år	3 364	1 063	2 301	1 903	398
6-12 år	3 738	496	3 242	2 757	485
13-17 år	2 689	541	2 148	1 877	271
0106 Fredrikstad	13 682	2 871	10 811	9 423	1 388
0- 5 år	4 889	1 494	3 395	2 876	519
6-12 år	5 267	708	4 559	3 991	568
13-17 år	3 526	669	2 857	2 556	301
0111 Hvaler	795	127	668	582	86
0- 5 år	227	53	174	142	32
6-12 år	325	44	281	251	30
13-17 år	243	30	213	189	24
0118 Aremark	345	47	298	280	18
0- 5 år	111	21	90	82	8
6-12 år	125	10	115	108	7
13-17 år	109	16	93	90	3
0119 Marker	661	98	563	525	38
0- 5 år	215	43	172	155	17
6-12 år	256	25	231	217	14
13-17 år	190	30	160	153	7
0121 Rømskog	128	23	105	95	10
0- 5 år	40	11	29	25	4
6-12 år	47	5	42	37	5
13-17 år	41	7	34	33	1
0122 Trøgstad	1 037	166	871	785	86
0- 5 år	336	86	250	222	28
6-12 år	411	34	377	339	38
13-17 år	290	46	244	224	20
0123 Spydeberg	1 073	151	922	820	102
0- 5 år	305	59	246	214	32
6-12 år	412	38	374	326	48
13-17 år	356	54	302	280	22

2.5. Barn 0-17 år, etter søskenforhold og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997

Kommune og barns alder	Barn i alt ¹	Uten søsken i alt ²	Med søsken i alt ³	Søskenforhold	
				Helsøsken	Andre søsken ⁴
0124 Askim	3 006	582	2 424	2 110	314
0- 5 år	979	276	703	605	98
6-12 år	1 143	142	1 001	869	132
13-17 år	884	164	720	636	84
0125 Eidsberg	2 059	351	1 708	1 466	242
0- 5 år	698	181	517	429	88
6-12 år	817	86	731	631	100
13-17 år	544	84	460	406	54
0127 Skiptvet	722	126	596	520	76
0- 5 år	242	55	187	157	30
6-12 år	287	31	256	225	31
13-17 år	193	40	153	138	15
0128 Rakkestad	1 577	226	1 351	1 227	124
0- 5 år	485	111	374	338	36
6-12 år	585	57	528	472	56
13-17 år	507	58	449	417	32
0135 Råde	1 412	212	1 200	1 074	126
0- 5 år	424	103	321	276	45
6-12 år	577	53	524	470	54
13-17 år	411	56	355	328	27
0136 Rygge	2 912	582	2 330	1 979	351
0- 5 år	1 023	283	740	616	124
6-12 år	1 183	158	1 025	869	156
13-17 år	706	141	565	494	71
0137 Våler	974	176	798	731	67
0- 5 år	301	80	221	199	22
6-12 år	410	46	364	330	34
13-17 år	263	50	213	202	11
0138 Hobøl	984	166	818	728	90
0- 5 år	319	86	233	193	40
6-12 år	386	37	349	319	30
13-17 år	279	43	236	216	20

¹ Barn i alt omfatter kun hjemmeboende barn 0-17 år. Barn 0-17 år som er registrert flyttet hjemmefra, har giftet seg eller fått egne barn, er utelatt. ² Barn uten søsken betyr «eneste hjemmeboende barn i familien». Barnet kan være enebarn, eller det kan ha søsken som har flyttet ut av familien. ³ Hjemmeboende søsken, dvs. søsken som er registrert på samme adresse som barnet selv. Det skilles ikke mellom hel-, halv- og stesøsken. ⁴ Omfatter halvsøsken, stesøsken og alle kombinasjoner av hel-, halv- og stesøsken.
Kilde: Barnestatistikk, SSB

3. Barn og unges helse

Én av fire utskrivinger av unge pasienter bosatt i Østfold gjaldt sykdommer i åndedrettsorganene. En type sykdommer i åndedrettsorganene er allergiske sykdommer, og 9 av de 28 pr. 1 000 barn og unge i alderen 0-17 år som mottok grunn- og/eller hjelpestønad ved utgangen av 1996, hadde allergi/astma.

Av de barna som skadet seg i trafikkulykker, var 13-17-åringene mest utsatt.

Ellers var det mange pasienter mellom ett og fem år som ble behandlet og utskrevet.

Mange små pasienter

Tabell 3.1 viser for hvilke hovedgrupper av sykdommer barn har hatt opphold ved somatiske sykehus i 1995. Tre hovedkategorier av diagnoser går igjen i alle fylker.

Barn under ett år utgjorde en forholdsvis stor del av utskrivingene av unge pasienter fra Østfold i 1995.

Sykdommer i åndedrettsorganene var den største hovedgruppen med over 900 av 3 800 utskrivinger. Blant 1-5- og 6-12-åringene var denne hovedgruppen den vanligste. Barn under ett år fikk oftest diagnoser under «Visse tilstander i den perinatale perioden» (322 av 866), mens skader og forgiftninger var vanligste hovedgruppe for 13-17-åringene (vel én fjerdedel av utskrivingene).

Tallene gjelder for somatiske sykehus. Statistikken omfatter kun inneliggende pasienter med gyldig bostedskommune i Norge.

Sykdommene er klassifisert i samsvar med Klassifikasjon av sykdommer, skader og dødsårsaker - Norsk utgave av ICD-9. Pasientene er fordelt etter hoveddiagnosen på sykehusoppholdet. Hoveddiagnosene er her aggregert opp til hovedgrupper.

3.1. Utskrivinger, etter alder og diagnosegruppe. 1995

ICD-9	I alt	Alder				
		Under 1 år	1-5 år	6-12 år	13-15 år	16-17 år
Østfold	3 803	866	1 361	890	369	317
001-139 Infeksiøse og parasittære sykdommer	207	44	111	33	8	11
140-239 Svulster	159	9	67	34	33	16
240-279 Indresek. sykd ernærings- og stoffskiftesykd.	68	1	18	33	5	11
280-289 Sykd. i blodet og de bloddannende organer	37	4	8	8	3	14
320-389 Sykd. i nervesystemet og sanseorg.	213	20	101	59	18	15
390-459 Sykd. i sirkulasjonsorganene	18	4	3	7	4	-
460-519 Sykdommer i åndedrettsorganene	922	167	485	192	41	37
520-579 Sykd. i fordøyelsesorganene	212	37	63	62	23	27
580-629 Sykd. i urin- og kjønnsorganene	123	25	41	31	13	13
630-676 Sykd. i svangerskap, under fødsel og i barselseng	9	-	-	-	1	8
680-709 Sykd. i hud og underhud	19	2	7	6	2	2
710-739 Sykd. i skjelett-muskelsystemet og bindevevet	82	1	14	26	28	13
740-759 Medfødte misdannelser	389	93	149	112	27	8
760-779 Visse tilstander med begynnelse i den perinatale perioden	324	322	2	-	-	-
780-799 Symptomer og ubestemte tilstander	262	54	85	67	33	23
800-999 Skader og forgiftninger	501	13	139	159	100	90
Andre og uoppgitte årsaker til sykehusopphold	258	70	68	61	30	29

Kilde: Pasientstatistikk, SSB

3.2. Utskrivninger og liggedager, etter kjønn, alder og kommune. 1995

Kommune og alder	Utskrivninger			Liggedager pr. utskrivning		
	Begge kjønn	Gutter	Jenter	Begge kjønn	Gutter	Jenter
Østfold i alt	3 803	2 219	1 584	3,9	3,8	4,1
Under 1 år	866	510	356	7,1	6,3	8,1
1- 5 år	1 361	826	535	2,4	2,5	2,4
6-12 år	890	520	370	3,2	3,3	3,2
13-15 år	369	195	174	3,8	4,2	3,4
16-17 år	317	168	149	3,5	3,5	3,6
Halden i alt	326	196	130	3,8	3,3	4,4
Under 1 år	70	42	28	7,8	6,7	9,4
1- 5 år	130	81	49	2,2	2,0	2,5
6-12 år	92	54	38	3,3	3,0	3,7
13-15 år	19	12	7	3,3	3,7	2,6
16-17 år	15	7	8	2,5	1,0	3,8
Moss i alt	420	237	183	4,5	3,8	5,6
Under 1 år	110	62	48	8,6	5,8	12,2
1- 5 år	153	91	62	2,6	2,7	2,5
6-12 år	89	50	39	3,3	2,5	4,5
13-15 år	37	21	16	4,3	6,1	1,9
16-17 år	31	13	18	3,3	2,6	3,8
Sarpsborg i alt	772	467	305	3,7	4,0	3,2
Under 1 år	179	117	62	7,2	8,1	5,5
1- 5 år	278	173	105	2,1	2,4	1,6
6-12 år	187	114	73	2,9	2,9	2,9
13-15 år	67	30	37	3,3	2,5	4,0
16-17 år	61	33	28	3,4	2,8	4,0
Fredrikstad i alt	1 006	563	443	3,8	4,0	3,5
Under 1 år	240	141	99	5,8	5,6	6,0
1- 5 år	357	204	153	2,4	2,5	2,3
6-12 år	239	132	107	3,7	4,4	2,9
13-15 år	99	54	45	4,0	4,8	3,1
16-17 år	71	32	39	3,5	2,9	4,0
Hvaler i alt	43	18	25	6,8	5,7	7,5
Under 1 år	8	4	4	20,4	18,5	22,3
1- 5 år	6	4	2	3,8	1,3	9,0
6-12 år	19	6	13	3,7	2,2	4,4
13-15 år	7	3	4	2,4	3,0	2,0
16-17 år	3	1	2	6,0	2,0	8,0
Aremark i alt	26	16	10	2,6	3,0	2,0
Under 1 år	3	1	2	2,0	4,0	1,0
1- 5 år	7	4	3	2,4	2,5	2,3
6-12 år	10	8	2	3,6	3,9	2,5
13-15 år	1	-	1	2,0	.	2,0
16-17 år	5	3	2	1,4	1,0	2,0
Marker i alt	57	33	24	2,5	2,9	1,9
Under 1 år	10	6	4	3,1	3,3	2,8
1- 5 år	23	13	10	2,2	2,3	2,0
6-12 år	17	11	6	2,2	2,7	1,3
13-15 år	3	-	3	2,0	.	2,0
16-17 år	4	3	1	4,5	5,7	1,0
Rømskog i alt	9	6	3	2,4	1,8	3,7
Under 1 år	2	-	2	4,0	.	4,0
1- 5 år	2	2	-	1,5	1,5	.
6-12 år	2	2	-	1,0	1,0	.
13-15 år	1	1	-	2,0	2,0	.
16-17 år	2	1	1	3,5	4,0	3,0
Trøgstad i alt	50	29	21	4,4	3,7	5,5
Under 1 år	13	8	5	9,2	5,5	15,0
1- 5 år	17	13	4	3,2	3,8	1,0
6-12 år	6	3	3	3,3	1,0	5,7
13-15 år	7	2	5	1,7	1,0	2,0
16-17 år	7	3	4	2,4	2,7	2,3

3.2. Utskrivninger og liggedager, etter kjønn, alder og kommune. 1995
(forts.)

Kommune og alder	Utskrivninger			Liggedager pr. utskrivning		
	Begge kjønn	Gutter	Jenter	Begge kjønn	Gutter	Jenter
Spydeberg i alt	71	34	37	5,0	4,0	5,9
Under 1 år	15	6	9	12,4	12,0	12,7
1- 5 år	30	14	16	3,2	2,0	4,3
6-12 år	15	8	7	2,7	2,1	3,4
13-15 år	6	4	2	3,3	4,5	1,0
16-17 år	5	2	3	2,0	0,5	3,0
Askim i alt	214	126	88	4,1	3,1	5,6
Under 1 år	48	19	29	7,9	2,6	11,3
1- 5 år	78	53	25	2,4	2,5	2,2
6-12 år	34	22	12	3,0	3,1	2,8
13-15 år	34	21	13	3,5	4,4	2,1
16-17 år	20	11	9	4,3	3,6	5,1
Eidsberg i alt	130	86	44	3,1	3,4	2,4
Under 1 år	22	17	5	5,3	6,2	2,2
1- 5 år	44	28	16	2,2	2,5	1,8
6-12 år	35	22	13	2,8	3,2	2,0
13-15 år	19	14	5	2,3	1,6	4,0
16-17 år	10	5	5	4,6	5,4	3,8
Skiptvet i alt	65	42	23	5,8	5,7	6,0
Under 1 år	18	13	5	6,9	9,0	1,4
1- 5 år	27	13	14	7,2	5,4	8,9
6-12 år	6	5	1	1,7	1,8	1,0
13-15 år	3	1	2	1,0	1,0	1,0
16-17 år	11	10	1	4,2	4,3	3,0
Rakkestad i alt	119	67	52	5,4	3,4	7,9
Under 1 år	19	7	12	15,3	4,9	21,4
1- 5 år	24	15	9	1,5	1,7	1,1
6-12 år	24	11	13	2,3	2,7	2,0
13-15 år	22	5	17	5,9	2,0	7,0
16-17 år	30	29	1	4,3	4,4	1,0
Råde i alt	119	69	50	3,4	4,1	2,5
Under 1 år	31	21	10	4,3	4,8	3,1
1- 5 år	39	23	16	2,2	2,1	2,3
6-12 år	29	14	15	2,3	2,1	2,5
13-15 år	11	9	2	9,6	11,3	2,0
16-17 år	9	2	7	1,8	0,5	2,1
Rygge i alt	187	123	64	3,3	3,3	3,2
Under 1 år	51	37	14	5,1	4,1	7,8
1- 5 år	69	44	25	2,4	2,7	1,8
6-12 år	38	24	14	2,1	1,9	2,4
13-15 år	16	11	5	2,4	2,7	1,6
16-17 år	13	7	6	5,6	9,0	1,7
Våler i alt	72	52	20	4,9	4,8	5,1
Under 1 år	9	4	5	10,1	18,8	3,2
1- 5 år	20	15	5	2,0	2,2	1,2
6-12 år	28	25	3	5,5	4,5	14,3
13-15 år	8	5	3	5,4	4,8	6,3
16-17 år	7	3	4	3,6	2,7	4,3
Hobøl i alt	117	55	62	2,6	3,1	2,1
Under 1 år	18	5	13	2,2	1,6	2,5
1- 5 år	57	36	21	2,5	2,8	2,0
6-12 år	20	9	11	3,2	4,8	1,9
13-15 år	9	2	7	2,3	0,5	2,9
16-17 år	13	3	10	2,4	4,7	1,7

Kilde: Pasientstatistikk, SSB.

Tallene gjelder for somatiske sykehus. Statistikken omfatter kun inneliggende pasienter med gyldig bostedskommune i Norge.

Av vel 81 700 utskrivinger av barn og unge i alderen 0-17 år på landsbasis var 3 800 av disse pasientene bosatt i Østfold. Totalt sett var det flere utskrivinger av gutter enn av jenter.

I forhold til landsgjennomsnittet på 4,4 liggedager pr. utskriving for barn og unge lå Østfold under med sine 3,9 liggedager. Tallet på liggedager pr. utskriving for barn under ett år var forholdsvis høyt, sammenlignet med de andre aldersgruppene.

Lav spedbarnsdødelighet

Tabell 3.3 viser hvor mange barn og unge som døde i 1995, med tall for landet og for hvert fylke.

Det var færre døde 1-17-åringene til sammen enn 0-åringene. Selv om antall døde under ett år var 244, var spedbarnsdødeligheten i 1995 på rekordlavt nivå, 4,0 døde pr. 1 000 levendefødte.

På landsbasis døde 76 1-5-åringene, 48 6-12-åringene og 100 13-17-åringene dette året.

Tabell 3.4 inneholder tall for døde under ett år i fylkene de siste 10 årene. Tallene er hentet fra helsestatistikken. Befolkningsstatistikken (se rater for spedbarnsdødelighet nedenfor) avviker noe i forhold til helsestatistikken.

På landsbasis har antall dødsfall i første leveår gått nedover de siste 10 årene. Perioden hadde en topp i 1988 med forholdsvis mange dødsfall, mens 1993 var året med færrest dødsfall for barn under ett år. For fylkene er det imidlertid til dels store variasjoner, både fra fylke til fylke og fra år til år. Det er ingen entydig

trend med hensyn til oppgang eller nedgang fra år til år innen de enkelte fylker.

I 1994 døde 314 spedbarn i første leveår. 44 av disse dødsfallene, eller 14 prosent, skjedde i Oslo. Akershus hadde nest flest dødsfall blant barn under ett år, fulgt av Nordland og Rogaland. Færrest spedbarnsdødsfall var det i Sogn og Fjordane, med 3 dødsfall eller 1 prosent. Finnmark, Agderfylkene og Nord-Trøndelag hadde 7-8 dødsfall blant 0-åringene.

3.3. Døde, etter alder, fylke, 1995

	Alder				
	0-17 år	0 år	1-5 år	6-12 år	13-17 år
Hele landet	468	244	76	48	100
Østfold	28	6	8	4	10
Akershus	34	16	7	2	9
Oslo	52	33	5	5	9
Hedmark	21	14	-	1	6
Oppland	13	11	-	1	1
Buskerud	25	11	5	2	7
Vestfold	17	5	4	5	3
Telemark	19	9	2	5	3
Aust-Agder	10	4	-	-	6
Vest-Agder	16	7	5	3	1
Rogaland	36	21	4	3	8
Hordaland	46	23	9	4	10
Sogn og Fjordane	11	2	4	1	4
Møre og Romsdal	27	17	5	2	3
Sør-Trøndelag	28	16	6	-	6
Nord-Trøndelag	14	6	3	2	3
Nordland	34	21	5	4	4
Troms	21	10	1	3	7
Finnmark	16	12	3	1	-

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

3.4. Dødsfall i første leveår, fylke, 1986-1994

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
Hele landet	416	455	477	468	428	387	353	305	314
Østfold	18	14	24	18	19	22	16	12	19
Akershus	26	32	39	46	51	29	30	28	32
Oslo	48	43	63	47	54	50	36	40	44
Hedmark	17	16	14	16	7	17	17	10	12
Oppland	9	20	17	15	18	23	10	9	14
Buskerud	14	24	35	22	21	22	16	17	19
Vestfold	19	17	20	20	12	10	7	10	15
Telemark	20	16	10	16	14	10	10	6	8
Aust-Agder	11	8	14	16	17	11	5	11	7
Vest-Agder	20	21	22	14	22	8	15	9	14
Rogaland	55	39	52	57	25	28	43	29	27
Hordaland	37	63	53	45	37	33	37	32	16
Sogn og Fjordane	5	8	10	13	9	7	7	8	3
Møre og Romsdal	18	25	19	22	25	24	19	19	19
Sør-Trøndelag	29	22	30	31	20	27	27	18	12
Nord-Trøndelag	16	15	11	17	21	11	10	11	8
Nordland	17	39	21	22	27	21	24	16	28
Troms	21	21	19	18	21	14	12	9	10
Finnmark	16	12	4	13	8	20	12	11	7

Kilde: Helsestatistikk, SSB.

Spedbarnsdødelighet = døde under ett år pr. 1 000 levendefødte

Spedbarnsdødeligheten var 5,2 pr. 1 000 levendefødte på landsbasis i 1994. I 1995 og 1996 sank spedbarnsdødeligheten til rekordlave 4,0 pr. 1 000 levendefødte. Antall døde under ett år pr. 1 000 levendefødte har sunket hvert år siden 1987.

I femårsperioden 1991-1995 var gjennomsnittlig spedbarnsdødelighet 5,2 pr. 1 000 levendefødte. Av fylkene hadde Sogn og Fjordane og Vestfold færrest døde under ett år med henholdsvis 3,5 og 3,7. Finnmark, med 9,5, hadde flest døde under ett år. Østfold hadde en gjennomsnittlig spedbarnsdødelighet på 5,1 pr. 1 000 levendefødte i femårsperioden. Tallene viser ellers ikke noe klart geografisk mønster for utviklingen i spedbarnsdødeligheten de siste tiårene. (Mer informasjon i Ukens statistikk nr. 34/96.)

Kreft krever barneliv

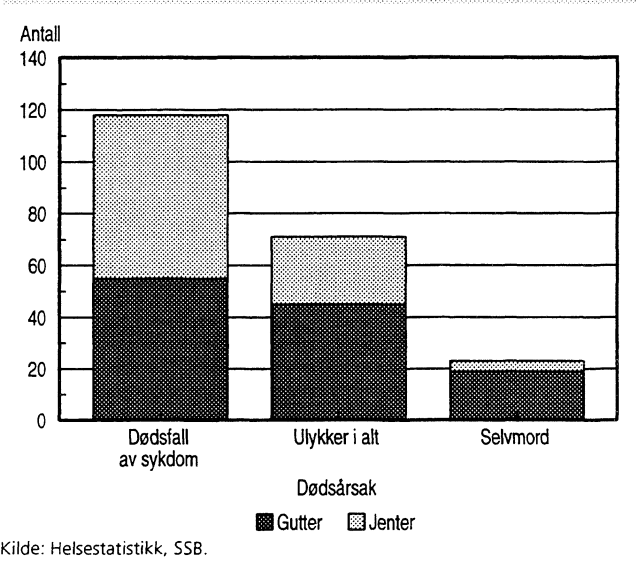
Tabell 3.5 viser dødstall på landsbasis for barn 1-17 år i 1994. Alderen er delt i tre grupper, og det gis tall for hvert kjønn. Opplysningene dekker årsaken til dødsfallet, med sykdom eller voldsomme dødsfall som hovedgrupperinger.

Av totalt 213 dødsfall blant barn i alderen 1 til og med 17 år var det flere gutter (119) enn jenter (94) som døde.

Blant guttene var det flere som døde i et «voldsomt dødsfall» enn som døde på grunn av sykdom. Blant jentene var det derimot flest som døde som følge av sykdom.

Ondartede svulster, eller kreft, var den sykdommen som krevde flest barneliv. Halvparten av jentene som døde av kreft, var 6-12 år gamle. Hovedtyngden av

Figur 3.1 Dødsfall blant personer 1-17 år, etter kjønn og dødsårsak, 1994

Kilde: Helsestatistikk, SSB.

3.5. Dødsfall blant personer 1-17 år, etter kjønn og underliggende dødsårsak, 1994									
ICD-9	Dødsårsak	Gutter				Jenter			
		I alt	1-5 år	6-12 år	13-17 år	I alt	1-5 år	6-12 år	13-17 år
I alt		119	30	33	56	94	43	25	26
001-799	Dødsfall av sykdom	55	22	18	15	63	30	17	16
036	Meningokokkinfeksjoner	5	3	1	1	3	3	-	-
001-035, 037-139	Alle andre infeksøse og parasittære sykdommer	3	2	-	1	2	-	-	2
140-209	Ondartede svulster	17	3	7	7	12	3	6	3
320-322	Meningitt	1	1	-	-	2	2	-	-
323-389	Andre sykdommer i nervesystemet og sanseorganene	2	1	-	1	9	-	5	4
390-459	Sykdommer i sirkulasjonsorganene	3	2	-	1	9	2	3	4
560-519	Sykdommer i åndedretsorganene	-	-	-	-	3	2	1	-
740-757	Medfødte misdannelser	12	6	4	2	9	8	-	1
RES.001-799	Alle andre sykdommer	12	4	6	2	14	10	2	2
E800-E999	Voldsomme dødsfall	64	8	15	41	31	13	8	10
E800-E949	Ulykker i alt	45	8	11	26	26	12	8	6
E810-E819	Trafikkulykker	16	1	5	10	12	2	4	6
E830.0, E832.0,E910	Drukning	12	2	3	7	5	3	2	-
E890-E899	Brann, forbrenning	2	2	-	-	4	3	1	-
E950-E959	Selvmord	19	-	4	15	4	-	-	4
RES.E800-E999	Alle andre voldsomme dødsfall	-	-	-	-	1	1	-	-

Kilde: Helsestatistikk, SSB.

guttene som døde av ondartede svulster, dekket et større aldersspenn (6-17 år). I 1994 ble det for øvrig meldt om 133 nye tilfeller av kreft i aldersgruppen 0-14 år og 194 nye tilfeller av kreft hos barn og unge under 20 år.

Medfødte misdannelser var den nest vanligste dødsårsaken i gruppen «Dødsfall av sykdom» i 1994, med flest dødsfall i den yngste aldersgruppen.

Mens de voldsomme dødsfallene blant guttene i hovedsak skjedde med 13-17-åringene, var det 1-5-åringene som var mest utsatt blant jentene. Ulykkene, og da særlig trafikkulykkene, krevde flest barneliv i denne kategorien. I snitt druknet én gutt hver måned i 1994, mot fem jenter i løpet av hele året.

Selv mord faller i kategorien «voldsomme dødsfall». For 1994 viser tallene at nesten fem ganger så mange gutter som jenter begikk selvmord. Dette er i tråd med tendensen på dette feltet; det er flere menn enn kvinner som tar sitt eget liv. Tallene viser også at selvmordene stort sett forekom i den eldste aldersgruppen. I selvmordsstatistikken er det vanlig å oppgi dødsfall ved selvmord for personer som er 10 år og eldre. Dette kommer av at man beskriver selvmord som en bevisst og villet handling. Denne definisjonen innebærer at barn som ikke forstår konsekvensen av sine handlinger, f.eks. prøver ut noe som han/hun har sett på fjernsyn og dermed mister livet, ikke regnes som en person som har begått eller kan begå selvmord. Tall for dødelighet av selvmord fra 1951 og framover viser at for begge kjønn er det flere selvmord i aldersgruppen 15-19 år enn i gruppen 10-14 år.

Ungdom mest utsatt i trafikken

Tabell 3.6 tar for seg barn og unge som er skadd eller drept i trafikken i 1996. Fylkestallene uttrykker stedfestingen av ulykken. Tallene for Østfold viser hvor

Statistikken over veitrafikkulykker omfatter bare ulykker med personskade som er meldt til politiet. Ulykkene må ha skjedd på offentlig eller privat vei, gate eller plass som er åpen for alminnelig trafikk. Dette medfører en viss underrapportering siden ikke alle ulykker skjer på disse stedene. Også de mindre alvorlige ulykkene/skadene er underrepresentert i skadetallene.

mange barn og unge som ble skadd eller drept på ferdselsårene i Østfold. Hvorvidt disse personene også var bosatt i Østfold, sies det ingenting om.

Ingen barn og unge omkom i trafikken i Østfold i 1996. De skadde utgjorde 7,2 prosent av alle skadde eller drepte barn og unge på landsbasis.

Av de skadde i veitrafikkulykker i Østfold var 9,2 prosent i aldersgruppen 0-5 år, 30,5 prosent i gruppen 6-12 år, mens 60,3 prosent av de skadde hørte til i den eldste aldersgruppen. Totalt var det flere skadde på hjul enn til fots.

Flest gutter skadd på sykkel

Tabell 3.7 viser antall skadde/drepte syklistere i alderen 0 til og med 17 år, fordelt på tre aldersgrupper og hvorvidt de har brukt sykkelhjelme eller ikke. Det oppgis også en restgruppe der hjelmbruk eller manglende sådan ikke ble oppgitt. De siste tallene blir ikke kommentert i det følgende, uansett størrelsen på tallet. Statistikken sier ikke noe entydig om virkningen av hjelmbruk; den forteller kun om barna i de registrerte sykkelulykkene har brukt sykkelhjelme eller ikke.

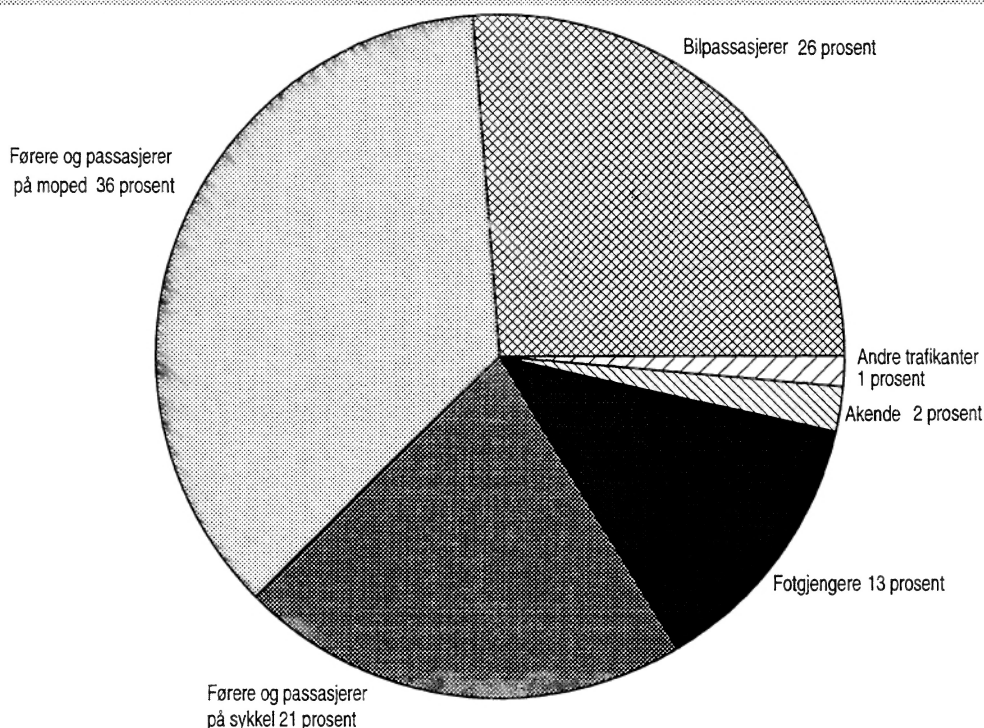
I Østfold var det totalt sett flest skadde/drepte syklistere i den midterste aldersgruppen. Guttene var i flertall blant de skadde. Blant jentene var det flere skadde 13-17-åringene enn 6-12-åringene.

3.6. Personer drept eller skadd, etter trafikantgruppe og alder. Østfold. 1996

	I alt	Bilpassasjerer	Førere og passasjerer på					Andre trafikanter
			Lett motorsykkel	Moped	Sykkel	Fotgjenger	Akende	
Personer drept eller skadd i alt	141	37	-	51	30	18	3	2
0-5 år	13	6	-	-	1	5	1	-
6-12 år	43	13	-	-	18	10	2	-
13-17 år	85	18	-	51	11	3	-	2
Personer drept i alt	-	-	-	-	-	-	-	-
0-5 år	-	-	-	-	-	-	-	-
6-12 år	-	-	-	-	-	-	-	-
13-17 år	-	-	-	-	-	-	-	-

Kilde: Samferdsels- og reiselivsstatistikk, SSB.

Figur 3.2. Personer 0-17 år drept eller skadd, etter trafikanthgruppe. Østfold. 1996

Kilde: Samferdsels- og reiselivsstatistikk, SSB.

3.7. Syklister drept eller skadd, etter alder, kjønn og bruk av hjelm. Østfold. 1996

	Alder			
	I alt	0-5 år	6-12 år	13-17 år
Syklister i alt	30	1	18	11
Gutter	18	1	13	4
Uten hjelm	10	1	7	2
Med hjelm	4	-	4	-
Uoppgitt	4	-	2	2
Jenter	12	-	5	7
Uten hjelm	7	-	2	5
Med hjelm	2	-	2	-
Uoppgitt	3	-	1	2

Kilde: Samferdsels- og reiselivsstatistikk, SSB.

Sykelulykker er sterkt underrapporterte. Skadene er muligens ikke så omfattende at politiet kommer inn i bildet. For 1991 ble det beregnet at bare 9 prosent av alle sykelulykker ble fanget opp av den offisielle statistikken. Mer informasjon i NOS Veitrafikkulykker 1995, SSB.

Det var flere skadde uten sykkelhjelme enn med hjelm, for begge kjønn (55-60 prosent skadde uten sykkelhjelme).

Flest skadde på besøks-/fritidsreiser

Tabell 3.8 viser antall skadde/drepte personer i alderen 0-17 år, fordelt på tre aldersgrupper og ferdselsformål.

3.8. Personer drept eller skadd, etter ferdselsformål og alder. Østfold. 1996

	Ferdelsformål							
	I alt	Til/fra arbeid ¹	I arbeid ¹	Til/fra skole ¹	Til/fra butikk osv. ¹	Besøks-/fritidsreise ¹	Lek ¹	Annet/uoppgitt
Personer drept eller skadd i alt	141	1	1	17	-	39	11	72
0-5 år	13	-	-	-	-	-	5	8
6-12 år	43	-	-	4	-	13	6	20
13-17 år	85	1	1	13	-	26	-	44
Personer drept i alt	-	-	-	-	-	-	-	-
0-5 år	-	-	-	-	-	-	-	-
6-12 år	-	-	-	-	-	-	-	-
13-17 år	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Omfatter ikke passasjerer.

Kilde: Samferdsels- og reiselivsstatistikk, SSB.

Det er viktig å merke seg at passasjerer *ikke* er medregnet i tallet på drepte eller skadde i de seks hovedkategoriene for ferdselsformål. Dette betyr f.eks. at et barn som blir kjørt til skolen og som på veien dit kommer til skade i en kollisjon, ikke regnes med blant «skadde personer, til/fra skole». Grunnen til at passasjerer ikke er regnet med her, er at opplysningene SSB får fra politiet ikke oppgir ferdselsformål for passasjerer. Passasjerer er derimot tatt med i kategorien «annet, uoppgitt»; dette er gjort for å kunne kontrollere at totaltallene for alle skadde/drepte i aldersgruppene er korrekte. Denne kategorien vil ikke bli kommentert videre.

Når det gjelder ulykker på vei til eller fra arbeid, eller mens personen er på jobb, er det registrert skadde eller drepte kun for aldersgruppen 13-17 år.

I Østfold skadet flest barn og unge seg i forbindelse med besøks-/fritidsreiser. Av de 141 skadde fikk 28 prosent skadene under slike reiser. Skoleveien kom på andreplass, med 12 prosent. For begge kategoriene var det 13-17-åringene som hadde høyest antall tilskadekomne. I den eldste aldersgruppen var det ingen som skadet seg under lek.

Få aborter i ung alder

Aborthyppigheten varierer mye fra fylke til fylke. Oslo hadde klart høyest hyppighet i aldersgruppen 15-19 år. Vest-Agder hadde færrest svangerskapsavbrudd blant kvinner under 20 år i 1992 og 1993.

I alt 2 569 av 14 909 abortinngrep ble foretatt på kvinner i alderen 15-19 år i 1993.

Barn med funksjonshemminger

Tabell 3.11 viser antall personer pr. 1 000 innbyggere under 18 år som har varige sykdommer.

Når alle varige sykdommer ses under ett, går det fram at det har funnet sted en økning over tid. Av barn og

3.10. Utførte svangerskapsavbrudd, etter bostedsfylke. Samlet aborttall og pr. 1 000 kvinner i alderen 15-19 år. 1992 og 1993

Bostedsfylke		Samlet aborttall ¹	Svangerskapsavbrudd pr. 1 000 kvinner i alderen 15-19 år ²
Hele landet	1992	484	18,9
	1993	477	18,7
Østfold	1992	430	15,0
	1993	425	18,4
Akershus	1992	490	17,4
	1993	496	21,7
Oslo	1992	866	33,2
	1993	847	32,8
Hedmark	1992	488	18,7
	1993	455	17,9
Oppland	1992	434	19,0
	1993	415	18,5
Buskerud	1992	487	18,6
	1993	464	17,0
Vestfold	1992	470	19,2
	1993	450	16,9
Telemark	1992	406	14,8
	1993	437	16,0
Aust-Agder	1992	337	16,7
	1993	277	13,3
Vest-Agder	1992	282	11,2
	1993	291	9,6
Rogaland	1992	334	15,2
	1993	339	15,2
Hordaland	1992	390	15,8
	1993	397	14,4
Sogn og Fjordane	1992	314	16,5
	1993	326	15,6
Møre og Romsdal	1992	361	17,1
	1993	344	14,6
Sør-Trøndelag	1992	446	16,7
	1993	494	20,0
Nord-Trøndelag	1992	436	18,9
	1993	419	18,0
Nordland	1992	526	25,4
	1993	491	21,3
Troms	1992	605	26,3
	1993	525	20,0
Finnmark	1992	527	26,2
	1993	650	32,5

¹ Beregnet antall svangerskapsavbrudd som 1 000 kvinner kommer til å få utført i løpet av hele sin fruktbare periode, gitt kalenderårets abortrater og at ingen kvinner dør før 50-årsalder. ² Svangerskapsavbrudd blant kvinner under 20 år pr. 1 000 kvinner i alderen 15-19 år.

Kilde: Uken statistikk nr. 27/94, SSB.

3.9. Utførte svangerskapsavbrudd, etter kvinnens alder og bostedsfylke. 1993

Bostedsfylke	Alder		
	I alt	-14	15-19
Hele landet	14 909	33	2 569
Østfold	701	6	139
Akershus	1 552	3	296
Oslo	3 171	2	337
Hedmark	567	1	106
Oppland	515	-	109
Buskerud	746	1	124
Vestfold	634	-	114
Telemark	486	-	87
Aust-Agder	193	1	48
Vest-Agder	307	2	49
Rogaland	888	6	179
Hordaland	1 214	-	202
Sogn og Fjordane	238	1	56
Møre og Romsdal	565	3	120
Sør-Trøndelag	928	-	166
Nord-Trøndelag	370	2	79
Nordland	825	2	169
Troms	605	1	111
Finnmark	387	2	78
Utlandet	15	-	-
Uoppgitt	2	-	-

Kilde: Ukens statistikk nr. 27/94, SSB.

3.11. Andel personer med varige sykdommer pr. 1 000 innbyggere ¹					
		Alder			
Sykdom og årstall		0-6 år	7-12 år	13-17 år	0-17 år
Alle sykdommer	1968	118	193	183	162
	1975	174	229	257	217
	1985	219	261	306	260
Hudsykdommer	1968	27	33	38	32
	1975	43	57	54	51
	1985	98	96	123	105
Sykdommer i åndedretsorganene	1968	43	65	67	57
	1975	39	38	56	43
	1985	41	58	62	53
Sykdommer i nervesystemet og sanseorganene	1968	17	66	42	40
	1975	26	50	50	41
	1985	40	49	56	48
Medfødte misdannelser	1968	25	18	17	21
	1975	41	48	38	43
	1985	30	30	24	28
Skjelett-muskel-sykdommer	1968	1	1	12	7
	1975	6	12	33	16
	1985	5	17	41	20
Symptomer	1968	10	25	19	18
	1975	8	18	27	17
	1985	12	23	20	18
Ulykker	1968	6	18	28	16
	1975	4	8	7	6
	1985	5	6	12	8

¹ I alle undersøkelser ble det spurt om varige eller medfødte lidelser, men i 1968 avgjorde intervjuobjektet selv om lidelsen var kronisk. I senere undersøkelser ble kronisk - ikke-kronisk kodet av Statistisk sentralbyrå ut fra opplysninger om varighet og diagnose.
Kilde: Rapporter 95/11, SSB (Liv Grøtvedt og Liv Belsby: Barns helse. Helseundersøkelsene).

Tallene er fra tre helseundersøkelser. Det vil si at dette er beregninger fra en undersøkelse av et utvalg av befolkningen. Tallene er forholdsvis gamle, men de kan gi et inntrykk av en utvikling.

Helseundersøkelsene omfatter *ikke* barn på institusjoner. Dette gjør at man mangler informasjon om en gruppe funksjonshemmede.

unge var det gruppen 13-17 år som i 1985 hadde den største andelen personer med varige sykdommer (ca. 30 prosent), årstall og alder sett under ett.

Hudsykdommene var de hyppigst forekommende varige sykdommene for barn og unge i 1985. Av 1 000 innbyggere i aldersklassen var det 105 0-17-åringer (eller 10 prosent) som hadde hudsykdommer. Sykdommer i åndedretsorganene fulgte deretter, med sykdommer i nervesystemet og sanseorganene på tredje plass. For alle disse sykdomstypene var det den eldste aldersgruppen som hadde flest tilfeller.

I de øvrige kategoriene av varige sykdommer var det mer spredning i forhold til hva som var den mest utsatte aldersgruppen.

28 av 1 000 er stønadsmottakere

Tabell 3.12 gir en oversikt over barn og unge som mottok grunn- og/eller hjelpestønad pr. 31.12.1996. Tabellen gir også en oversikt over hvor mange stønadsmottakere som hadde allergiske sykdommer som diagnose. Dette tallet vil være litt for lavt, fordi det mangler diagnose i 10 prosent av tilfellene (Styrings- og informasjonssystemet for helse- og sosialtjenesten i kommunene, 1997).

I Østfold mottok 28 av 1 000 barn og unge i alderen 0-17 år grunn- og/eller hjelpestønad ved utgangen av 1996. Av disse var det 9 pr. 1 000 barn som mottok stønad for diagnosen allergiske sykdommer.

Ca. 700 barn mottok både grunn- og hjelpestønad, mens 460 kun fikk hjelpestønad.

«Grunnstønad og hjelpestønad kan ytes til den som etter å ha gjennomgått hensiktsmessig behandling fortsatt har varig sykdom, skade eller lyte. Lidelsen anses som varig dersom den antas å vare i to-tre år. ...Grunnstønad ytes når lidelsen medfører varige ekstraavgifter av betydning. Hjelpestønad ytes når lidelsen fører til et varig pleiebehov som innebærer behov for lønnet hjelp eller hjelp fra familien.»(Ot. prp. nr. 29, 1995-96) Se ellers folketrygdloven (lov av 28. februar 1997 nr. 19) som trådte i kraft 1. mai 1997.

3.12. Personer 0-17 år med grunn- og/eller hjelpestønad. 31. desember 1996				
	Grunn- og/eller hjelpestønad pr. 1 000 barn 0-17 år	Allergiske sykdommer pr. 1 000 barn 0-17 år	Både grunn- og hjelpestønad. Absolutte tall	Bare hjelpestønad. Absolutte tall
Hele landet	26,4	7,7	12 751	8 512
Østfold	27,8	8,5	693	463
Halden	31,9	11,0	93	63
Moss	29,6	8,3	65	53
Sarpsborg	27,6	8,3	128	80
Fredrikstad	26,1	9,1	162	126
Hvaler	24,8	:	10	9
Aremark	22,8	:	3	4
Marker	22,5	4,5	7	6
Rømskog	23,1	:	:	3
Trøgstad	16,3	2,9	9	5
Spydeberg	33,1	8,3	21	10
Askim	27,0	12,2	31	27
Eidsberg	30,9	8,2	31	17
Skiptvet	30,0	12,3	14	4
Rakkestad	21,9	1,9	14	16
Råde	32,9	2,8	26	11
Rygge	26,8	7,8	41	13
Våler	21,1	6,0	12	5
Hobøl	41,3	17,1	26	11

Kilde: Helsestatistikk, SSB.

3.13. Beboere i institusjoner for rusmiddelmisbrukere, etter institusjonstype, kjønn og alder. 1995

Kjønn og alder	Institusjonstype								
	I alt	A-klinikker	Kursteder	Tilsyns-hjem	Verne-hjem	Akutt-institusjon	Kombinerte institusjoner	Bo- og arbeidskollektiv	Andre institusjoner
I alt	2 114	106	43	45	324	41	407	526	622
-17 år	76	-	-	-	-	-	6	30	40
Menn	1 550	77	34	32	292	26	284	373	432
-17 år	43	-	-	-	-	-	4	13	26
Kvinner	516	29	9	13	32	3	113	153	164
-17 år	33	-	-	-	-	-	2	17	14

Kilde: Ukens statistikk nr. 51/52 1996, SSB.

Trøgstad var kommunen med lavest andel stønadsmottakere, med 16 pr. 1 000 barn og unge 0-17 år. Hobøl hadde høyest andel mottakere i aldersgruppen, med 41 av 1 000 barn.

Når det gjelder allergiske sykdommer, hadde Hobøl høyest andel stønadsmottakere med denne diagnosen (17,1). Hvis en ser bort fra de tre kommunene der tall ikke kan offentliggjøres (for lave andeler), hadde Rakkestad lavest andel allergikere blant stønadsmottakerne (1,9).

Rusmisbrukere i institusjon

I 1995 var det 2 114 beboere i institusjoner for rusmiddelmisbrukere på landsbasis. Av disse var 76 personer under 18 år; med andre ord var 3,6 prosent av de misbrukerne som hadde plass på institusjon, under myndighetsalder.

Det var flest menn i institusjonene, uansett alder.

De unge misbrukerne bodde i en av tre typer institusjoner: kombinerte institusjoner (6), bo- og arbeidskollektiv (30) og samlekategorien «andre institusjoner» (40). Det var flest jenter i bo- og arbeidskollektiv, mens guttene i størst grad bodde i andre typer institusjoner.

4. Barn og unges lovbrudd

Ungdom begår mindre alvorlige lovbrudd og straffes med forelegg. Simple, grove tyverier og biltyverier er den vanligste hovedforbrytelsen for 15-17-åringene.

Siktede ungdommer

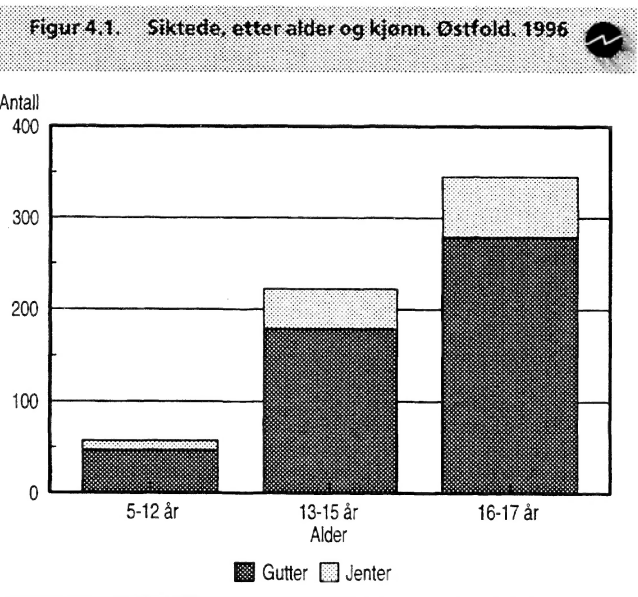
Tabell 4.1 tar for seg siktede for lovbrudd. De siktede er fordelt på fylke, kjønn og alder. Lovbrudd omfatter her både forbrytelser og forseelser. Dette gir mer robuste tall for de aldersgruppene som blir trukket fram her. Men det betyr også at denne tabellen ikke er direkte sammenlignbar med de andre tabellene som dekker kriminalitet, siden de sistnevnte bare tar for seg forbrytelser.

Østfolds andel av alle siktede personer i Norge i 1996 er på om lag 6 prosent. Menn var i flertall blant de antatte gjerningspersonene.

Blant barn og unge i alderen 5 til og med 17 år var det 624 siktede i 1996. Av disse var 345 i aldersgruppen 16-17 år. De siktede 16-17-åringene utgjorde 8 prosent av totalen i fylket.

4.1. Siktede for lovbrudd, etter alder og kjønn. Østfold, 1996				
	Siktede			
	I alt	Uoppgitt	Menn	Kvinner
I alt.....	4 217	1	3 553	663
5-12 år.....	57	-	47	10
13-15 år.....	222	-	179	43
16-17 år.....	345	-	279	66
18- år.....	3 593	1	3 048	544
Uoppgitt.....	-	-	-	-

Kilde: Kriminalstatistikk, SSB.

Kilde: Kriminalstatistikk, SSB.

SSB setter en nedre grense på 5 år i den publiserte statistikken over siktede. Hvis 5-åringene skulle tas ut som en egen gruppe, ville fylkestallene bli så små at man her har valgt å slå sammen 5-åringene med 6-12-åringene.

Å være siktet innebærer at en person anses som å være gjerningsperson (av politiet). Det finnes ingen nedre aldersgrense for å utføre en kriminell handling, slik at siktede kan være under kriminell lavalder (15 år). Siktelse sier ikke noe om en ev. reaksjon.

Som for landet som helhet var det flere siktede gutter enn jenter. Det var flest siktede pr. årskull i alderen 16-17 år for både gutter og jenter.

Ungdom får forelegg

Denne tabellen (4.2) viser antall reaksjoner i forbrytelsessaker, fordelt på reaksjonstype og gjerningssted (fylke). Reaksjonene her gjelder for både gutter og jenter, og det er bare 15-17-åringene som er presentert. Tallene gjelder for 1995. Forseelser er utelatt.

For landet som helhet peker forelegg seg ut som hovedreaksjonen i forbrytelsessaker der 15-17-åringene var involvert; av 1 341 reaksjoner var 564 forelegg. Den nest mest vanlige reaksjonen i 1995 var betinget fengsel. Deretter fulgte betinget fengsel kombinert med bot.

I alle fylkene utenom to, var forelegg den mest vanlige reaksjonsformen i forbrytelsessakene. I Aust-Agder forekom betinget fengsel og bot flest ganger, mens betinget fengsel (uten bot) ble idømt flest ganger i Hordaland.

Av fylkene hadde Oslo flest reaksjoner (161), fulgt av Hordaland, Rogaland, Sør-Trøndelag og Akershus. Finnmark med sine 18 reaksjoner hadde det laveste antallet.

Sett i forhold til innbyggertallet var det 8,43 reaksjoner pr. 1 000 innbyggere i alderen 15-17 år i landet i 1995. Når man tar hensyn til antall innbyggere 15-17 år i fylket, og så ser på antall reaksjoner i forbrytelsessaker, justeres bildet av hvor utbredt kriminelle handlinger er i fylkene. Oslo med 13,38 reaksjoner pr. 1 000 innbyggere i alderen 15-17 år hadde flest reaksjoner. Sør-Trøndelag hadde nest flest reaksjoner, alder og innbyggertall tatt i betraktning. Vest-Agder, Telemark og Østfold fulgte på de neste plassene. Lavest snitt hadde Oppland.

4.2. Reaksjoner i forbrytelsessaker for 15-17-åringer, etter reaksjonens art og gjerningssted. Fylke. 1995. Absolutte tall og prosent

	Reaksjonens art											Reaksjoner pr. 1 000 innbyggere
	Betinget påtale- unn- latelse	Sam- funns- tjeneste	Fore- legg	Bot ved dom	Straffe- utmåling utsatt	Betinget fengsel	Betinget fengsel og bot	Ubetinget fengsel	Ubetin- get og betinget fengsel	Sikring		
	I alt											
Absolutte tall												
Hele landet.....	1 341	55	62	564	38	27	253	208	55	78	1	8,43
Østfold	89	-	3	52	2	3	16	7	4	2	-	10,02
Akershus	97	1	6	47	2	1	15	15	4	6	-	6,11
Oslo	161	2	2	77	13	6	31	16	6	8	-	13,38
Hedmark	41	2	2	20	-	5	9	2	-	1	-	6,45
Oppland	32	-	-	14	1	-	7	7	1	2	-	4,87
Buskerud	60	-	2	29	-	2	12	8	1	6	-	7,44
Vestfold	65	1	7	19	2	-	7	18	5	6	-	8,50
Telemark	63	-	3	21	1	-	11	15	5	7	-	10,33
Aust-Agder	26	1	1	1	-	-	3	15	2	3	-	6,17
Vest-Agder	66	3	3	31	1	2	11	8	3	4	-	10,39
Rogaland	106	1	4	50	1	2	26	11	2	9	-	7,08
Hordaland	148	27	6	25	3	1	40	37	4	5	-	9,10
Sogn og Fjordane	37	-	-	22	-	-	4	7	2	2	-	8,35
Møre og Romsdal	60	3	9	21	1	2	7	13	3	-	1	6,06
Sør-Trøndelag	97	9	1	33	4	1	26	9	3	11	-	10,73
Nord-Trøndelag	34	1	1	19	2	-	7	2	1	1	-	6,58
Nordland	69	3	1	42	4	1	9	4	4	1	-	7,49
Troms	53	1	10	26	1	-	5	8	2	-	-	9,82
Finnmark	18	-	-	7	-	-	6	2	2	1	-	6,86
Svalbard	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.
Utlandet	8	-	-	5	-	-	-	3	-	-	-	.
Uoppgitt	11	-	1	3	-	1	1	1	1	3	-	.
Prosent												
Hele landet	100,00	4,10	4,62	42,06	2,83	2,01	18,87	15,51	4,10	5,82	0,07	
Østfold	100,00	-	3,37	58,43	2,25	3,37	17,98	7,87	4,49	2,25	-	
Akershus	100,00	1,03	6,19	48,45	2,06	1,03	15,46	15,46	4,12	6,19	-	
Oslo	100,00	1,24	1,24	47,83	8,07	3,73	19,25	9,94	3,73	4,97	-	
Hedmark	100,00	4,88	4,88	48,78	-	12,20	21,95	4,88	-	2,44	-	
Oppland	100,00	-	-	43,75	3,13	-	21,88	21,88	3,13	6,25	-	
Buskerud	100,00	-	3,33	48,33	-	3,33	20,00	13,33	1,67	10,00	-	
Vestfold	100,00	1,54	10,77	29,23	3,08	-	10,77	27,69	7,69	9,23	-	
Telemark	100,00	-	4,76	33,33	1,59	-	17,46	23,81	7,94	11,11	-	
Aust-Agder	100,00	3,85	3,85	3,85	-	-	11,54	57,69	7,69	11,54	-	
Vest-Agder	100,00	4,55	4,55	46,97	1,52	3,03	16,67	12,12	4,55	6,06	-	
Rogaland	100,00	0,94	3,77	47,17	0,94	1,89	24,53	10,38	1,89	8,49	-	
Hordaland	100,00	18,24	4,05	16,89	2,03	0,68	27,03	25,00	2,70	3,38	-	
Sogn og Fjordane	100,00	-	-	59,46	-	-	10,81	18,92	5,41	5,41	-	
Møre og Romsdal	100,00	5,00	15,00	35,00	1,67	3,33	11,67	21,67	5,00	-	1,67	
Sør-Trøndelag	100,00	9,28	1,03	34,02	4,12	1,03	26,80	9,28	3,09	11,34	-	
Nord-Trøndelag	100,00	2,94	2,94	55,88	5,88	-	20,59	5,88	2,94	2,94	-	
Nordland	100,00	4,35	1,45	60,87	5,80	1,45	13,04	5,80	5,80	1,45	-	
Troms	100,00	1,89	18,87	49,06	1,89	-	9,43	15,09	3,77	-	-	
Finnmark	100,00	-	-	38,89	-	-	33,33	11,11	11,11	5,56	-	
Svalbard	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Utlandet	100,00	-	-	62,50	-	-	-	37,50	-	-	-	
Uoppgitt	100,00	-	9,09	27,27	-	9,09	9,09	9,09	9,09	27,27	-	

Kilde: Kriminalstatistikk, SSB.

Den prosentvise fordelingen av reaksjonstyper i hvert fylke viser at generelt sett er det forelegg som benyttes oftest. Men det varierer fra fylke til fylke hvor stor andel av reaksjonene i fylket som er av de forskjellige typene. For eksempel lå Vestfold, Telemark, Aust-

Agder, Hordaland, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Finnmark under landsgjennomsnittet for forelegg. Når det gjelder samfunnstjeneste, varierte de fylkesvise andelenene mellom 1,03 og 18,87 prosent, med landsgjennomsnittet på 4,62 prosent.

4.3. Reaksjoner i forbrytelsessaker, etter personens kjønn, alder og type hovedforbrytelse. 1995

Type hovedforbrytelse	Begge kjønn						Av dette menn				
	Alder						Alder				
	I alt	15-17	18-20	21-24	25- Uopp- gitt		I alt	15-17	18-20	21-24	25-
Alle typer forbrytelser	17 600	1 341	2 733	3 370	10 154	2	15 470	1 155	2 461	2 993	8 861
Forbrytelser mot straffeloven											
Forbrytelser mot statens selvstendighet og sikkerhet	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Forbrytelse mot Norges statsforfatning og statsoverhode	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forbrytelse med hensyn til utøvelsen av statsborgerlige rettigheter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forbrytelse i den offentlige tjeneste	9	-	-	-	9	-	8	-	-	-	8
Forbrytelse mot den offentlige myndighet	287	19	41	63	164	-	253	12	36	58	147
Vold mot offentlig tjenestemann	256	19	35	56	146	-	225	12	32	51	130
Forbrytelse mot den alminnelige orden og fred	194	12	34	39	109	-	189	12	33	39	105
Innbrudd	192	12	34	39	107	-	188	12	33	39	104
Allmennfarlig forbrytelse	2 368	88	296	486	1 497	1	2 005	70	240	425	1 270
Narkotikaforbrytelse	2 060	84	276	442	1 257	1	1 728	66	224	387	1 051
Grov narkotikaforbrytelse	302	4	20	43	235	-	271	4	16	37	214
Falsk forklaring	74	5	9	15	45	-	58	3	6	13	36
Falsk anklage	41	6	5	11	19	-	32	6	5	9	12
Pengefalsk	4	-	-	-	4	-	4	-	-	-	4
Dokumentfalsk	635	75	71	102	387	-	453	44	57	77	275
Forbrytelse mot sedeligheten	344	18	24	48	254	-	336	17	23	48	248
Voldtekt	36	6	2	4	24	-	36	6	2	4	24
Utuktig omgang med barn under 14 år	65	6	7	7	45	-	64	5	7	7	45
Forbrytelse mht. familieforhold	4	-	-	-	4	-	4	-	-	-	4
Forbrytelse mot den personlige frihet	350	14	36	45	255	-	337	11	34	43	249
Forbrytelse mot liv, legeme og helbred	2 391	217	459	501	1 214	-	2 274	197	437	472	1 168
Grov legemsbeskadigelse	2	-	1	1	-	-	2	-	1	1	-
Drap	38	5	3	3	27	-	36	5	3	3	25
Uaktsomt drap	38	-	11	10	17	-	36	-	11	10	15
Ærekrenkelse	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1
Underslag	333	2	15	34	282	-	259	1	11	22	225
Tyveri	4 537	558	941	975	2 063	-	4 141	514	872	903	1 852
Simpelt tyveri	1 286	138	224	263	661	-	1 084	122	205	228	529
Grovt tyveri	2 784	319	620	603	1 242	-	2 614	297	576	570	1 171
Brukstyveri av motorkjøretøy	457	100	97	104	156	-	434	94	91	100	149
Utpressing og ran	173	25	33	38	77	-	159	24	31	33	71
Ran	108	19	21	21	47	-	98	18	19	17	44
Grovt ran	62	6	12	17	27	-	58	6	12	16	24
Bedrageri og utroskap	1 384	8	114	251	1 011	-	1 027	7	85	186	749
Forbrytelse i gjeldsforhold	339	-	-	9	330	-	308	-	-	9	299
Skadeverk	697	119	155	138	285	-	648	106	147	135	260
Åger og lykkespill	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forbrytelse i sjøfartsforhold	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Heleri og etterfølgende bistand	931	57	123	177	574	-	815	48	112	155	500
Forbrytelser utenfor straffeloven											
Narkotikaforbrytelse mot lov om legemidler mv.	1 735	117	332	371	915	-	1 431	82	287	299	763
Forbrytelse mot ligningsloven	324	-	1	5	318	-	297	-	1	5	291
Forbrytelse mot den militære straffelov ..	168	-	44	56	68	-	167	-	44	56	67
Annen forbrytelse utenfor straffeloven ..	276	1	-	6	268	1	264	1	-	6	257

Kilde: NOS Kriminalstatistikk 1995, SSB.

Tyverier på topp

Tabell 4.3 gir bare tall for hele landet. Den viser straffereaksjoner etter type hovedforbrytelse, kjønn og alder. Siden barn og unge er temaet, er det aldersgruppen 15-17 år som er interessant. I tillegg kan kolonnen «I alt» brukes for å se på ungdomsforbryternes andel av alle forbrytelsene som kom inn i rettssystemet.

Tyverier, fordelt på typene simpelt, grovt og brukstyveri av motorkjøretøy, var i flertall mht. forbrytelsestype for

aldersgruppen 15-17 år. Som nummer to på listen over flest hovedforbrytelser var forbrytelse mot liv, legeme og helbred. Deretter fulgte skadeverk, narkotikaforbrytelse mot lov om legemidler mv. og allmennfarlige forbrytelser (narkotikaforbrytelser). Av de fem nevnte er fire brudd på straffeloven, mens narkotikaforbrytelse mot lov om legemidler mv. ligger utenfor straffeloven.

Kjønnsfordelingen viser at det i hovedsak var gutter som fikk straffereaksjoner i denne aldersgruppen.

5. Barn og unges fritid

Barn og unge har en aktiv fritid. Fritidssystemene er varierte, men det finnes klare «vinnere». Kino og bøker, idrett og musikk fenger mange. Fjernsynet har også en framtrødende plass i barn og unges hverdag.

Hovedvekten av tabellene i denne delen dekker kultur og massemedia. Massemedier finnes i både trykte og elektroniske varianter, og i undersøkelsene inngår aviser, tidsskrifter, ukeblad, tegneserieblad, bøker, plater/kassetter/CD-er, video, radio, fjernsyn og hjemme-PC. Kultur favner vidt, og her er disse tilbudene tatt med: kino, teater/musikal/revy, opera/operette, ballett-/dansforestilling, konserter (klassisk og populærmusikk), kunstutstilling, museum, folkebibliotek og idrettsarrangement.

Der annet ikke er angitt, er tallene hentet fra kultur- og mediebruksundersøkelsene som SSB gjennomførte i 1991, 1994 og 1996. Undersøkelsene er utvalgsundersøkelser, dvs. at en tilfeldig gruppe personer er blitt bedt om å svare på spørsmål. I dette heftet er i tillegg svarene til personer i en viss alder valgt ut. Dette fører til at funnene bare kan presenteres på landsnivå.

5.1. Andel ferieturer med barn som reisefølge 1992/93 ¹ . Prosent			
	Antall ferieturer totalt	Av dette sammen med barn	
Alle	2576	34	
Kjønn			
Mann	1220	33	
Kvinne	1356	34	
Alder			
16-24 år	443	4	
25-44 år	1132	58	
45-66 år	787	23	
Familiefase			
Enslig forsørger	77	69	
Par, yngste barn 0-6 år	482	82	
Par, yngste barn 7-19 år	440	73	
Landsdel			
Akershus/Oslo	687	30	
Buskerud/Oppland/Hedmark ..	287	31	
Østfold/Vestfold	221	33	
Telemark/Agder	238	35	
Vestlandet	708	35	
Trøndelag	210	42	
Nord-Norge	225	35	

¹ Dette er et utdrag av tabellen på side 23 i Rapport 94/6. Kilde: Rapport 94/6, SSB.

Barn som reisefølge

Tabell 5.1 sier indirekte noe om barn. Den forteller noe om ferieforhold for barn og unge. Det skilles ikke mellom ulike aldersgrupper barn i denne sammenheng.

I 1992/93 var det barn med som reisefølge på én tredjedel av ferieturene som ble foretatt av nordmenn i alderen 16-79 år.

Personer med foreldreansvar tok barn med seg på 70-80 prosent av ferieturene. Det var særlig par med yngre barn som hadde barn som reisefølge på ferieturer.

Landsdelene skiller seg ikke nevneverdig fra hverandre, når det gjelder hvorvidt barn var reisefølge på ferie. Det er imidlertid ett unntak; Trøndelag skilte seg ut med en andel på over 40 prosent.

Kino, bøker og idrett på topp

Kino, bibliotek og idrett peker seg ut som klare «vinnere» når det gjelder hvilke kulturtilbud barn og unge benytter seg av. Prosentandelene for disse tre aktivitetene ligger høyt over prosentandelene for de øvrige tilbudene.

Det er i den eller de to eldste aldersgruppene at flest har gått på kino, bibliotek, teater, opera, ballett, kunstutstilling, populærmusikkonsert, museum og idrettsarrangement.

Generelt sett benytter barn og unge seg i større grad av alle kulturtilbudene enn gjennomsnittet for befolkningen.

16-17-åringene har gjennomsnittlig gått på kino og vært på bibliotek én gang i måneden, mens 13-15-åringene har tilsvarende besøksfrekvens på idrettsarrangement.

I det hele tatt er det kino, bibliotek og idrettsarrangement som i tillegg til å være de aktivitetene som flest benytter seg av, er de aktivitetene som også blir oppsøkt oftest.

For alle aldersgruppene er biblioteket det tilbudet som gjennomgående er blitt benyttet ofte de siste 12 månedene. Mens 9-12-åringene oftest har vært på biblioteket, eller vært tilskuere på et idrettsarrangement og vært på kino, i den rekkefølgen, har 13-15-åringene vært på idrettsstevne mer enn 12 ganger, på biblioteket i underkant av 12 ganger og 6 ganger på kino. Ungdom 16-17 år har så vidt benyttet biblioteket flere ganger

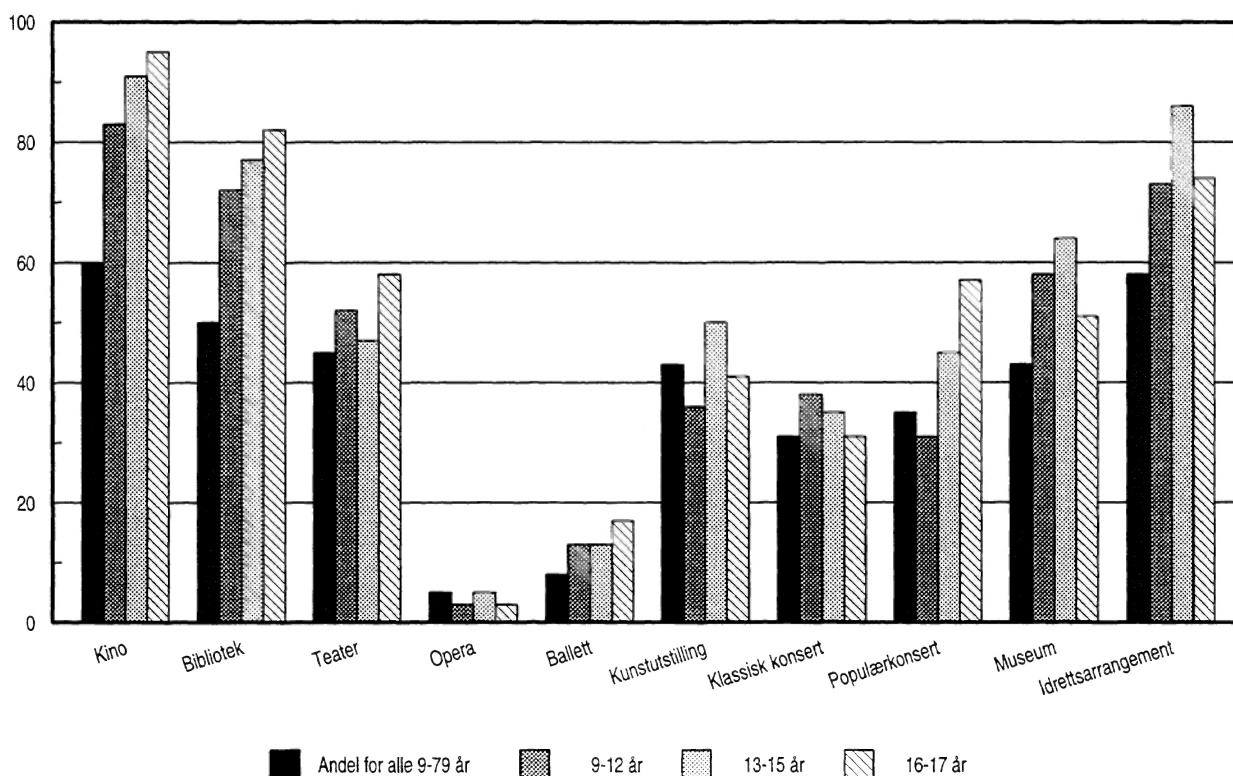
5.2. Andel som har benyttet ulike kulturtilbud og antall ganger de er benyttet siste 12 måneder, etter alder. 1991 og 1994

	Kino	Bibliotek	Teater	Opera	Ballett	Kunst- utstilling	Klassisk- konsert	Populær- konsert	Museum	Idretts- arrangement
Andel for alle 9-79 år	60	50	45	5	8	43	31	35	43	58
Av dette										
9-12 år	83	72	52	3	13	36	38	31	58	73
13-15 år	91	77	47	5	13	50	35	45	64	86
16-17 år	95	82	58	3	17	41	31	57	51	74
Antall for alle 9-79 år	4,3	5,3	1,1	0,1	0,2	1,5	1,0	1,3	1,1	6,4
Av dette										
9-12 år	3,9	9,0	1,0	0,0	0,4	0,6	1,1	0,6	1,5	6,4
13-15 år	6,0	11,7	0,9	0,1	0,2	0,9	0,9	1,2	1,6	12,3
16-17 år	12,0	12,2	1,8	0,0	0,3	0,9	1,2	2,2	1,0	10,5

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1991 og 1994, SSB.

Figur 5.1 . Andel som har benyttet ulike kulturtilbud siste 12 måneder. 1991 og 1994

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1991 og 1994, SSB.

enn kinotilbudet, mens de har vært tilskuere på idrettsarrangement 10,5 ganger i løpet av det siste året.

De andre kulturtilbudene har vesentlig lavere oppmøte; de benyttes sjelden mer enn én til to ganger i året. Opera og ballett skårer lavest på oppmøteprosenten i alle aldersgruppene. Etter «tre-på-topp»-aktivitetene er det museumsbesøk som oftest er benyttet av 9-15-åringene, mens 16-17-åringene går på populærkonsert.

Kulturbruk henger sammen med kulturtilbud; tilgjengeligheten varierer i Norge, avhengig av hva slags tilbud det er snakk om og hvor i landet man bor.

Musikk som hobby

Musikk er den store vinneren når det gjelder barn og unges egne aktiviteter innen kulturområdet. I forhold til gjennomsnittet for befolkningen ligger barn og unges andel klart over mht. både å spille et instrument og å være med i kor/orkester/sang-/musikkgruppe. Mens det i befolkningen (9-79 år) er 13 prosent som spiller instrument, er det 51 prosent av 9-12-åringene som gjør det. Blant 13-15-åringene er det 29 prosent som spiller et instrument, og blant 16-17-åringene er prosentandelen 25 (dvs. 1 av 4). Selv om andelen for alle aldersgruppene ligger godt over befolkningen generelt, ser vi også at tendensen er synkende med økende alder.

5.3. Andel med egne aktiviteter innen kulturområdet, etter alder. 1991 og 1994. Prosent

	Med i teater-/ revygruppe	Spiller instrument regelmessig	Med i kor/orkester/ sang-/musikkgruppe	Driver med kunst/kunst- håndverk på fritiden	Antall spurte
Alle 9-79 år	2	13	9	14	4002
Av dette					
9-12 år	2	51	26	13	246
13-15 år	5	29	18	15	197
16-17 år	8	25	23	12	121

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen, SSB.

5.4. Andel som spiller ulike instrumenter blant dem som kan spille, etter alder. 1994. Prosent

	Blokk- fløyte	Andre treblå- sere	Trom- pet, kor- nett	Andre mes- sing- blå- sere	Piano	El-orgel, syn- thesi- zer	Andre tan- gent- instru- menter	Gitar	Andre stren- gein- stru- menter	Fiolin, fele	Andre stry- kere	Trekk- spill, to- rader o.l.	Trom- mer, slag- verk	Andre instru- men- ter	Antall spurte
9-12 år ..	65	8	8	11	30	12	7	7	0	6	0	2	5	1	104
13-17 år ..	39	4	6	7	41	16	2	38	5	6	0	2	10	4	108

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

Når det gjelder å drive med kunst og kunsthåndverk på fritiden, skiller ikke barn og unge seg fra resten av befolkningen. Ellers er det flere ungdommer, sett i forhold til befolkningen, som er med i teater-/revygruppe.

Piano, blokkfløyte og gitar populære

Ved å begrense seg til å se på dem som spiller et instrument, kan man få et inntrykk av hvilke instrumenter det er mest vanlig å kunne spille på.

Blokkfløyte og piano peker seg ut som instrumenter som hvert tredje barn eller flere i hver aldersgruppe kan spille. To tredjedeler av alle 9-12-åringer spiller blokkfløyte. Dette kan ses i sammenheng med musikkundervisningen i skolen. Det er også ca. 40 prosent av 13-17-åringene som spiller dette instrumentet.

Det er mest vanlig å spille piano i den eldste aldersgruppen, men forskjellen i forhold til blokkfløyte og gitar er ikke stor (41 mot 39 og 38 prosent). Det å spille gitar ser ut til å være et klart ungdomsfenomen; 38 prosent av 13-17-åringene spiller gitar, mot 7 prosent av 9-12-åringene. For alle mellom 9 og 79 år er andelen gitarspillere 32 prosent (mer informasjon i Statistiske analyser 13/96, SSB).

De typiske korpsinstrumentene er det klart færre som spiller på, sammenlignet med blokkfløyte og piano.

Fiolin- og trompetspill er like utbredt blant 13-17-åringene (med 6 prosent), mens trommer er noe mer populært med 10 prosent.

5.5. Driftsutgifter i 1 000 kroner for musikk-skoler. Kommune¹. 1995

Driftsutgifter. 1 000 kr

Hele landet.....	501 842
Østfold	12 218
Halden	2 812
Sarpsborg	1 962
Fredrikstad	3 929
Aremark	296
Marker	498
Spydeberg	455
Askim	895
Eidsberg	956
Rakkestad.....	415

¹ De kommunene som mangler fra oversikten, har ikke ført driftsutgifter for musikkskoler for 1995.

Kilde: Offentlige finanser og kredittmarkedsstatistikk, SSB.

Musikkskoler

Kommunale driftsutgifter til musikkskoler varierer. Under kommenteres bare fylkestall i forhold til landstall. Utgiftene bør ses i sammenheng med antall barn og unge bosatt i kommunen/fylket.

Rogaland og Hordaland har størst utgifter til drift av musikkskoler, med over 11 prosent av totalbeløpet hver. Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal bruker hver ca. 9 prosent av «landsbudsjettet» til musikkskoler. Østfold, Aust-Agder og Finnmark har de laveste driftsutgiftene. I synkende rekkefølge plasserer de andre fylkene seg slik: Akershus, Nordland, Nord-Trøndelag, Troms,

Sogn og Fjordane, Hedmark, Telemark, Oppland, Vest-Agder, Oslo, Buskerud og Vestfold.

Jentene aktive biblioteksgjengere

Jenter er mer aktive biblioteksgjengere enn gutter, målt i antall lånte bøker fra et folkebibliotek. Alle 9-12-åring og jenter i alderen 13-17 år har i snitt lånt mer enn én bok pr. måned det siste året (1994). De yngste jentene låner flest bøker, med 16,5 bøker i året. De eldste guttene låner færrest bøker, med 8 bøker de siste 12 månedene.

Det er klart flere av dem som leste en bok i går som også har vært på folkebibliotek de siste 12 månedene. Det er mellom 6 og 9 prosent flere som leste bøker dagen i forveien som også hadde vært på bibliotek, sammenlignet med dem som ikke hadde vært der.

Forskjellen i lesing av bøker mellom dem som har og dem som ikke har vært på bibliotek er størst i den eldste aldersgruppen. I aldersgruppen 9-12 år er både biblioteksbesøkere og de som ikke har vært på biblioteket siste året, forholdsvis ivrige boklesere; det er uansett 27 prosent eller flere av barna i denne aldersgruppen som leste bok i løpet av en gjennomsnittsdag.

Mye ballidrett

Fotball er den idrettsgrenen som flest barn og unge utøvde sist de deltok på et idrettsarrangement. For begge aldersgruppene er det fotball og dernest håndball som fanger flest utøvere. For 9-12-åringene er fotball den altoverskyggende deltakersporten; hele 53 prosent deltok i fotball sist de var med på et idrettsarrangement. Håndball følger på andreplass, med 18 prosent. Annen individuell idrett (som bl.a. inkluderer svømming og ridning) samlet 9 prosent deltakere i den yngste aldersgruppen, fulgt av friidrett og skiidrett på 7 prosent.

5.6. Antall bøker lånt på folkebibliotek siste 12 måneder, etter alder og kjønn. 1994			
Alder og kjønn	Antall bøker lånt	Antall spurte	
9-12 år			
Gutter	12,9	61	
Jenter	16,5	69	
13-17 år			
Gutter	8,0	78	
Jenter	14,9	81	

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

5.7. Andel som har lest bok en gjennomsnittsdag blant dem som har og dem som ikke har vært på folkebibliotek siste 12 måneder, etter alder. 1994. Prosent

Alder og biblioteksbesøk	Lest bok i går	Antall spurte
9-12 år		
Har ikke vært på folkebibliotek	27	42
Har vært på folkebibliotek	33	88
13-17 år		
Har ikke vært på folkebibliotek	18	34
Har vært på folkebibliotek	27	125

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

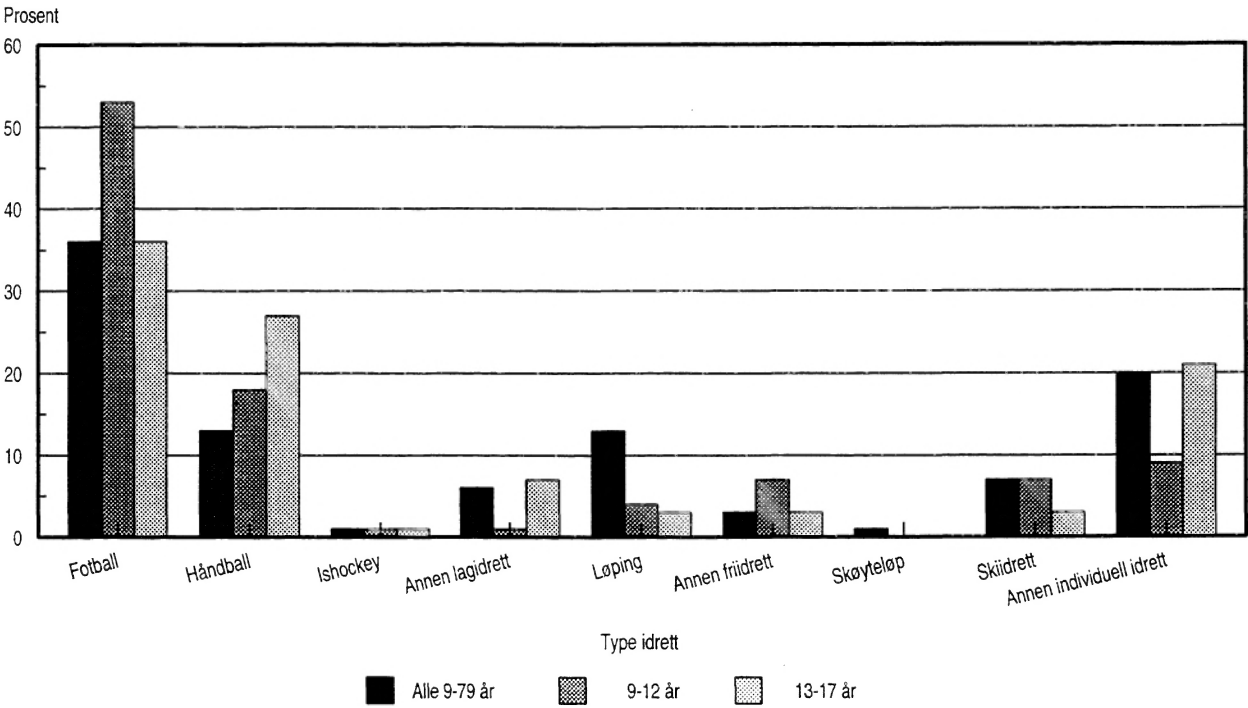
13-17-åringene har ikke et like stort sprik mellom andelen som deltar i de tre mest populære idrettene. Fotball ligger på 36 prosent, mens håndball har en deltakerandel ved idrettsarrangementer på 27 prosent. Lagidrettene står i det hele tatt sterkt i denne aldersgruppen.

Samtidig er det i aldersgruppen 13-17 år forholdsvis mange som driver med annen individuell idrett.

5.8. Andel som har deltatt i ulike typer idrettsgrener sist de deltok på idrettsarrangement, etter alder 1994. Prosent									
	Fotball	Håndball	Ishockey	Annen lagidrett	Løping	Annen friidrett	Skøyteløp	Skiidrett	Annen individuell idrett
Alle 9-79 år	36	13	1	6	13	3	1	7	20
Av dette									
9-12 år	53	18	1	1	4	7	.	7	9
13-17 år	36	27	1	7	3	3	.	3	21

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

Figur 5.2. Andel som har deltatt i ulike idrettsgrener sist de deltok på idrettsarrangement. 1994

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

5.9. Andel som så ulike typer idrett sist de var på idrettsarrangement. 1994. Prosent

	Fotball	Håndball	Ishockey	Annen lagidrett	Løping	Annen friidrett	Skøyte løp	Skiidrett	Annen individuell idrett
Alle	52	14	3	3	3	2	2	13	9
Av dette									
9-12 år	54	16	3	3	4	1	.	11	7
13-17 år	45	25	3	5	2	1	3	5	9

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

Fotball som tilskuersport

Både blant 9-12- og blant 13-17-åringene svarer flest at de så fotball sist de var på et idrettsarrangement. Foruten fotball samler håndball tilskuere i disse aldersklassene. Totalt har 70 prosent av både 9-12-åringene og 13-17-åringene sett fotball- eller håndballkamper sist de var på et idrettsarrangement.

Skiidrett tiltrekker seg også unge tilskuere, spesielt 9-12-åringene. Skiidrettens tilskuerandel i 1994 kan riktignok være påvirket av Lillehammer-OL.

Annen friidrett (inkluderer ikke løping) har den laveste prosentandelen tilskuere for disse aldersgruppene.

Medlemskap i idrettsforeninger

Jenter har færre registrerte medlemskap i norske idrettskretser enn gutter har. Dette gjelder både totaltall for landet og for hvert enkelt fylke.

Jenter i alderen 0-12 år har flere medlemskap enn jenter i alderen 13-16 år. Førstnevnte utgjør riktignok et større aldersintervall, selv om man kan anta at de aller yngste, si 0 til 5 år, til dels kan overses.

Aust-Agder har minst sprik mellom antall medlemskap i de to aldersgruppene. Hedmark, Oppland og Rogaland har opp mot 50 prosent flere medlemmer blant de yngre enn blant de eldre jentene.

De yngste guttene ser også ut til å være mer aktive enn gutter i alderen 13-16 år.

Finnmark har den minste forskjellen i antall medlemskap mellom aldersgruppene. I Akershus er det ca. 8 000 flere guttemedlemskap for 0-12-åringene enn 13-16-åringene. I Hedmark og Rogaland er det registrert ca. dobbelt så mange medlemskap for 0-12-årige gutter som for 13-16-årige gutter.

5.10. Idrettskretser, lag og medlemskapstall, etter kjønn og alder pr. 31.12.1996¹

	Antall lag	Medlemmer i alt		Jenter		Gutter	
		0- år	0-12 år	13-16 år	0-12 år	13-16 år	
Hele landet	7 286	1 396 824	147 291	89 155	188 352	118 572	
Østfold Idrettskrets	387	72 169	5 864	4 371	7 906	5 756	
Akershus Idrettskrets	638	153 093	14 730	8 434	21 556	12 847	
Oslo Idrettskrets	613	186 209	11 176	6 231	17 863	10 294	
Hedmark Idrettskrets	361	65 175	6 628	3 499	8 760	4 710	
Oppland Idrettskrets	389	62 454	7 029	3 736	8 825	5 264	
Buskerud Idrettskrets	354	74 678	6 892	4 956	10 239	6 658	
Vestfold Idrettskrets	270	61 538	6 595	3 669	8 657	5 237	
Telemark Idrettskrets	285	51 646	5 838	3 526	7 115	4 768	
Aust-Agder Idrettskrets	176	30 873	2 927	2 330	4 262	3 527	
Vest-Agder Idrettskrets	262	41 326	4 798	2 978	5 987	3 759	
Rogaland Idrettskrets	506	98 895	13 925	7 310	16 437	8 624	
Hordaland Idrettskrets	629	108 057	13 974	7 911	18 222	11 001	
Sogn og Fjordane Idrettskrets	192	39 563	5 085	3 309	4 949	3 862	
Møre og Romsdal Idrettskrets	481	73 554	7 571	5 994	10 258	7 275	
Sør-Trøndelag Idrettskrets	441	95 628	9 793	6 045	11 403	8 479	
Nord-Trøndelag Idrettskrets	261	47 658	5 489	3 834	6 151	4 242	
Nordland Idrettskrets	493	57 234	7 404	4 566	9 568	6 046	
Troms Idrettskrets	350	40 256	4 288	2 962	5 790	3 443	
Finnmark Idrettskrets	196	21 540	2 621	1 617	2 604	2 114	

¹ Tallene i denne tabellen vil avvike noe fra tilsvarende tabell i Statistisk årbok. SSBs statistikk inkluderer Norges Bedriftsidrettsforbund. NBIF har en nedre aldersgrense på 17 år for sine medlemmer og vil dermed ikke påvirke tallene for yngre aldersgrupper.

Kilde: Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité, Årsrapport 1996.

Unge går på fritids-/ungdomsklubber

I 1991 hadde 62 prosent blant 13-15-åringene vært på fritids-/ungdomsklubb i løpet av de siste 12 månedene. Halvparten av alle 10-12-åringene benyttet seg også av dette tilbudet, mens det blant barn 7-9 år var 29 prosent som benyttet seg av denne fritidsaktiviteten.

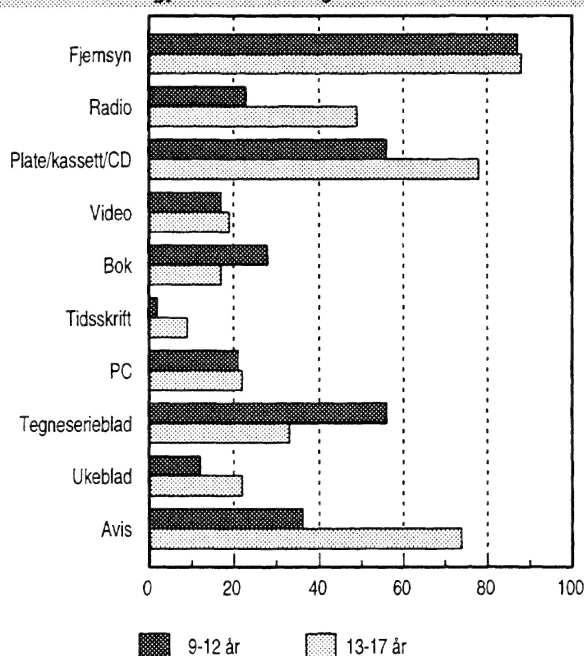
90 prosent ser på TV

Fjernsynet er det medietilbudet som vinner kampen om barn og unges oppmerksomhet. Både på spørsmål om hvilket medium som er brukt og hvor lenge, kommer TV-en ut på topp. Opp imot 90 prosent av 9-17-åringene ser på fjernsyn en gjennomsnittsdag.

Å spille plater/CD-er/kassetter står også høyt i kurs i begge aldersgruppene. Blant 13-17-åringene er det omtrent like vanlig å høre på musikk som det er å lese avisen.

9-12-åringene leser ikke aviser i samme grad som de eldre ungdommene, men de leser til gjengjeld oftere tegneserieblad. Sannsynligvis står Donald Duck&Co. for mye av denne lesingen. Som for tegneseriebladene er

Figur 5.3. Andel som har brukt ulike medietilbud en gjennomsnittsdag, 1996

Kilde: Mediebruksundersøkelsen 1996, SSB.

5.11. Andel som har brukt ulike medietilbud en gjennomsnittsdag, etter alder, 1996. Prosent

	Fjernsyn	Radio	Plate/ kassett/CD	Video	Bok	Tidsskrift	PC	Tegne- serieblad	Ukeblad	Avis	Antall svar
9-12 år	87	23	56	17	28	2	21	56	12	36	109
13-17 år	88	49	78	19	17	9	22	33	22	74	158

Kilde: Mediebruksundersøkelsen 1996, SSB.

5.12. Antall minutter brukt på ulike medietilbud en gjennomsnittsdag, etter alder. 1996. Prosent

	Fjernsyn	Radio	Plate/ kassett/CD	Video	Bok	Tidsskrift	PC	Tegne- serieblad	Ukeblad	Avis	Antall svar
9-12 år	89	10	21	11	9	0	12	14	3	6	109
13-17 år	115	45	69	12	8	3	19	8	5	15	158

Kilde: Mediebruksundersøkelsen 1996, SSB.

Tidsbruken er gjennomsnittet for alle i aldersgruppen. Antall minutter vil øke hvis man kun ser på faktiske mediebrukere (seere, lyttere osv.).

det den yngste aldersgruppen som i størst grad leser bøker.

Radio er også et medium som ca. halvparten av alle 13-17-åringene har benyttet en gjennomsnittsdag.

En god femtedel av de spurte barna mellom 9 og 17 år har benyttet hjemme-PC en gjennomsnittsdag.

Det er en betydelig andel som bruker alle de nevnte medietilbudene; mer enn 15 prosent av barn og unge har brukt disse mediene en gjennomsnittsdag.

Etermediene tar tid

Barn i aldersgruppen 9-12 år bruker i gjennomsnitt 1 time og 29 minutter foran fjernsynsskjermen. 13-17-åringene ser i gjennomsnitt på TV i 2 timer (115 minutter) på en gjennomsnittsdag.

Foruten TV-en bruker unge i alderen 13-17 år mye tid hver dag på musikk i form av plater, CD-er og kassetter, og på radio. PC-bruken og avislesingen er begrenset til 15-20 minutter hver.

Den yngre gruppen har også fjernsynet som det mest tidkrevende mediet, med musikklytting og tegneserie-

blader på de neste plassene. Bortsett fra TV-titting er det sjelden mer enn 20 minutter som brukes til noe medietilbud av barn i aldersgruppen 9-12 år.

Barn og unge benytter etermediene oftere og bruker mer tid på disse enn på tekst-mediene en gjennomsnittsdag. Det kan imidlertid være på sin plass å påpeke at det er fullt mulig å benytte flere medier samtidig.

PC-en som underholdning

9-15-åringene bruker i hovedsak hjemme-PC-en til spill og underholdning; hele 84 prosent av brukerne i denne aldersgruppen oppgir at de spiller og lar seg underholde av PC-en en gjennomsnittsdag.

En fjerdedel av barna og de unge som bruker PC hjemme en gjennomsnittsdag sier at den brukes til skolearbeid.

I den eldre aldersgruppen, dvs. blant 16-24-åringene, er det flest som bruker datamaskinen til utdanningsrelatert arbeid. Dette gjelder over halvparten av brukerne i denne gruppen. Samtidig bruker nesten like mange PC-en til spill og underholdning. 40 prosent sier at de tar PC-en i bruk som hjelpemiddel for hjem og fritid.

5.13. Brukere fordelt på type hjemme-pc-bruk en gjennomsnittsdag, etter alder. 1996. Prosent

	Daglig arbeid	Underhold- ning/spill	Skolearbeid/ utdanning	Til hjem/fritid	Tilknyttet modem/faks	Tilknyttet CD-ROM-spiller
9-15 år	0	84	25	10	4	23
16-24 år	15	53	55	40	15	30

Kilde: Statistiske analyser 18, SSB.

Tillatelse nr.
159 000/502

B

Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep.
N-0033 Oslo

Publikasjonene kan bestilles fra:

Statistisk sentralbyrå
Salg- og abonnementservice
Postboks 1260
2201 Kongsvinger

Telefon: 62 88 55 00
Telefaks: 62 88 55 95

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway